

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 เลขรับ..... ๑๐๐๓/๒๑๙
 วันที่..... ๑๖ ก.ค. ๕๑
 เวลา..... ๑๔.๕๐ น.

ที่ สม ๐๐๐๓/๒๑๙

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 ๔๒๒ ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๑

เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีนางปริยานันท์ (ดลพร) ล้อเสริมวัฒนา
 กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เอกสารรายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่ สม ๓๑๗/๒๕๕๐
 และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒
 ๒. สำเนาหนังสือสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ นร ๐๑๐๕.๒/๘๘๑๔๗
 ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

กลุ่มงานพระเนียบการะ
 รับที่ ๑๑๑ / ๒๕๕๑
 วันที่ ๒๖/๗/๕๑ เวลา ๑๔.๐๐ น.

ด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบเรื่องที่นางปริยานันท์ (ดลพร) ล้อเสริมวัฒนา ร้องเรียนกรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากโรงพยาบาลพญาไท ๑ ที่ทำคลอดและดูแลรักษาบุตรชายของนางปริยานันท์ฯ ด้วยความประมาทปราศจากความระมัดระวัง จนเป็นเหตุให้บุตรชายของนางปริยานันท์ฯ ติดเชื้อที่สะโพกและขาพิการในเวลาต่อมา ได้รับผลกระทบทางจิตใจและทุกข์ทรมานจากการผ่าตัด ตลอดจนเสียค่าใช้จ่ายสูงมาก แต่โรงพยาบาลปฏิเสธไม่ยอมรับผิดชอบ และเมื่อร้องเรียนต่อแพทยสภาก็ไม่ได้รับความเป็นธรรม โดยแพทยสภาตัดสินว่าแพทย์ไม่ผิด ทั้งที่แพทยสภาไม่เคยเรียกผู้ร้องไปสอบถาม ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้วเห็นว่า มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหา ให้โรงพยาบาลพญาไท ๑ ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล รวมทั้งจัดหาอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์ให้แก่บุตรของผู้ร้องจนกว่าจะหายจากการพิการ และให้กระทรวงสาธารณสุขวางมาตรการในการตรวจรักษาพยาบาลผู้ป่วยหรือผู้มารับบริการของโรงพยาบาลให้ได้มาตรฐานสากลยิ่งขึ้น รวมทั้งให้แพทยสภาชี้แจงเรื่องนี้ขึ้นมาพิจารณาใหม่ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงมีหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนดังกล่าวให้โรงพยาบาลพญาไท ๑ ปลัดกระทรวงสาธารณสุข และแพทยสภา ดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น แต่เมื่อเวลาผ่านไปถึง ๖ เดือน คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็ยังไม่ได้รับแจ้งผลการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้แต่อย่างใด

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงได้มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการให้มีการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาข้างต้น ภายในหกสิบวัน ตามนัยมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งต่อมาสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้มีหนังสือแจ้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติว่า นายกรัฐมนตรีได้มีบัญชาให้ส่งเรื่องให้

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและยุติติ ๒
 รับที่ ๓๕ / ๒๕๕๑
 วันที่ ๒๓ / ๗.ค. / ๕๑ เวลา ๑๖.๐๕ น.

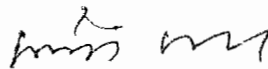
กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักการประชุม
 รับที่ ๓๒๗ / ๕๑
 วันที่ ๒๓ / ๗.ค. / ๕๑ เวลา ๑๖.๐๐ น.
 ส่งกลุ่มงาน พรบ.ทค. ๕๓๒๒ ดำเนินการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขพิจารณา กับตอบชี้แจงประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ทราบ ดังปรากฏรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้มีหนังสือกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๑ จนถึงปัจจุบัน ก็เป็นเวลาถึง ๓ เดือนแล้ว คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติยังไม่ได้รับการแจ้งผลการดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาในเรื่องนี้จากนายกรัฐมนตรี หรือจากหน่วยงานที่ต้องแจ้งผลการดำเนินการ ดังที่นายกรัฐมนตรีได้มีบัญชา แต่อย่างไรก็ดี คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจึงขอรายงานเรื่องนี้มายังรัฐสภา เพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป ตามนัยมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายเสน่ห์ จามริก)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

สำนักคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

กลุ่มงานประสานการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

โทรศัพท์ / โทรสาร ๐๒ ๒๑๙ ๒๙๖๐

ที่ นร ๐๑๐๕.๒/๘๖๑๖๓

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง ผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

กราบเรียน ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

อ้างถึง หนังสือคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ที่ สม ๐๐๐๑/๑๒๘ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง กราบเรียนนายกรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาสั่งการให้ผู้เกี่ยวข้องดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรณีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้ตรวจสอบเรื่อง นางปริยพันธ์ (ตลพร) ล้อยเสริมวัฒนา ร้องเรียนว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากโรงพยาบาลทพญาไท ๑ ในการทำคลอดผู้ร้องและดูแลรักษาบุตรชายของผู้ร้องด้วยความประมาทปราศจากศกมระมัดระวัง จนเป็นเหตุให้บุตรชายของนางปริยพันธ์ ๑ ติดเชื้อที่สะโพกจนขาพิการในเวลาต่อมา ความแจ้งอยู่แล้ว นั้น

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้นำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีบัญชาให้ส่งเรื่องให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขพิจารณา กับตอบแจ้งประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทราบ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ หากผลการพิจารณาเป็นประการใด จึงได้กราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายจาตุร อภิชาติบุตร)

รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติราชการแทน
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

รายงานผลการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

โดย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

รายงานการตรวจสอบที่ ๓๑๗/๒๕๕๐

เรื่อง สิทธิในการรับบริการทางสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากโรงพยาบาลพญาไท ๑ และแพทยสภา

ผู้ร้อง นางปริยนันท์ (คตพร) ล้อเสริมวัฒนา

ผู้ถูกร้อง ๑. โรงพยาบาลพญาไท ๑ ๒. แพทยสภา

สาระสำคัญของเรื่องร้องเรียน

ด้วย นางปริยนันท์ (คตพร) ล้อเสริมวัฒนา ได้มีหนังสือลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๔๕ ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามคำร้องที่ ๔๘๘/๒๕๔๕ กรณีไม่ได้รับความเป็นธรรมจากโรงพยาบาลพญาไท ๑ และแพทยสภา ว่า เมื่อ ๑๑ ปีที่แล้วแพทย์ของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ได้ทำคลอดและดูแลรักษาบุตรชายของตนด้วยความประมาทปราศจากความระมัดระวังจนเป็นสาเหตุให้บุตรติดเชื้อที่สะโพกและขาพิการในเวลาต่อมา บุตรของตนได้รับผลกระทบทางจิตใจจากสังคมรอบข้าง และได้รับความทุกข์ทรมานจากการผ่าตัดครั้งแล้วครั้งเล่า และในอนาคตต้องผ่าตัดเปลี่ยนสะโพกเทียม ซึ่งมีค่าใช้จ่ายสูงมาก ครอบครัวได้รับผลกระทบและทุกข์ทรมานทางด้านจิตใจเพราะไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการร้องขอความเป็นธรรมจากโรงพยาบาล ที่ปฏิเสธไม่ยอมรับผิดชอบ และจากแพทยสภาที่ช่วยเหลือแพทย์ด้วยกัน ตัดสินว่าแพทย์ไม่ผิดโดยไม่เคยเรียกคนไปสอบถามรวมทั้งตนยังได้ร้องเรียนต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขหลายสมัยเรื่องก็เงียบ ตนได้ฟ้องคดีแพ่งต่อศาล ศาลก็พิพากษายกฟ้องทั้ง ๒ ศาล (ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์) ต้องจ่ายค่าทนายให้ฝ่ายตรงข้ามอีก ๑ แสนบาทจนสิ้นเนื้อประดาตัว ประกอบกับคำรักษาพยาบาลบุตรที่ผ่านมาก็มากมายจนครอบครัวตั้งตัวไม่ได้ ด้วยความเชื่อว่าประเทศไทยต้องมีความเป็นธรรมอยู่ที่ไหนสักแห่ง

๕

ที่สามารถให้ความยุติธรรมได้ จึงร้องเรียนไปยังคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๑ เรียกคน โรงพยาบาลพญาไท ๑ และแพทย์สภาไปสอบปากคำเมื่อต้นเดือนสิงหาคมที่ผ่านมา แล้วมีความเห็นว่าโรงพยาบาลผิดอย่างชัดเจน สมควรไต่ถามถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความผิดของโรงพยาบาลบ้าง แต่โรงพยาบาลบ่ายเบี่ยง ตอนนี้นัดถามว่าคณะกรรมการ ๑ จะช่วยได้อย่างไร เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๕ มีหมายศาลมาปิดที่หน้าบ้านว่า บ้านถูกยึด ทุกวันนี้รอแต่ให้เขามาไต่ถามยังไม่รู้ว่าจะพาลูกสองคนไปอยู่ที่ไหน

ความประสงค์ของผู้ร้องในการร้องเรียน คือ ขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ช่วยเหลือในทางใดทางหนึ่ง

๑. การดำเนินการของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า แม้จะได้รับความในเบื้องต้นว่า คู่กรณีได้ฟ้องร้องเป็นคดีความอยู่ชั้นศาล และศาลชั้นต้นกับศาลอุทธรณ์ได้พิพากษายกฟ้องของผู้ร้อง ซึ่งเป็นโจทก์แล้วก็ตาม แต่ศาลทั้ง ๒ ชั้นก็ได้พิจารณาเพียงประเด็นอายุความ การฟ้องร้องที่โจทก์มิได้ฟ้องคดีภายใน ๑ ปีนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้เหตุแห่งละเมิด ซึ่งเป็นปัญหาในข้อกฎหมาย ยังไม่ได้วินิจฉัยประเด็นสำคัญแห่งคดีที่ว่าแพทย์ของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ประมาทเลินเล่อในการทำคลอดและตรวจรักษานูตรชายของผู้ร้อง จนเป็นเหตุให้นูตรชายพิการในเวลาต่อมา ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเด็ก จริงหรือไม่เพียงใด และแพทย์สภาได้กระทำการโดยช่วยเหลือโรงพยาบาลพญาไท ๑ ตามที่ผู้ร้องร้องเรียนจริงหรือไม่ กรณีจึงอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่จะตรวจสอบได้ ไม่ต้องห้ามตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ จึงมอบหมายให้คณะกรรมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๔ ตรวจสอบข้อเท็จจริงในเรื่องนี้

ครั้นเมื่อได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการด้านสุขภาพอนามัย และผู้สูงอายุ ผู้พิการ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแล้ว จึงได้มีการโอนเรื่องนี้ให้คณะกรรมการฯ ดังกล่าว ตรวจสอบเมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๘

ต่อมาผู้ร้อง ซึ่งนอกจากจะได้เข้าชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมต่อคณะกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ ตลอดจนได้ทำหนังสือคัดค้านอนุกรรมการฯ และแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มา ร่วมประชุมชี้แจงและแทนแพทย์สภาว่ามีพฤติกรรมช่วยเหลือคณะกรรมการแพทย์สภาผู้ถูกร้องแล้ว ยังได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ถึงประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอให้โอนเรื่องของตนจากคณะกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้ตรวจสอบ รวมทั้งยังขอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติดำเนินการอีกหลาย ประการ ซึ่งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๐ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ได้มีมติให้รับเรื่องจากคณะกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ มาตรวจสอบตาม คำร้องขอของผู้ร้อง

๕

๒. การรับฟังข้อเท็จจริง

๒.๑ คำชี้แจงของผู้ร้อง

จากพยานหลักฐานและการชี้แจงด้วยวาจาสรุปได้ดังนี้

ผู้ร้องซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ ๓๔/๒๓ ถนนเพชรเกษม ซอย ๕๐/๑ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ได้ไปฝากครรภ์บุตรคนแรกกับแพทย์หญิงบรรยงค์ มังคละวิรัช โรงพยาบาล พญาไท ๑ เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร โดยได้ไปพบแพทย์ตามนัดทุกครั้ง จนกระทั่งวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นวันคลอดเกิดอาการเจ็บครรภ์ จึงได้เดินทางไปโรงพยาบาลพญาไท ๑ เมื่อเวลาประมาณ ๖ โมงเย็น แต่เนื่องจากเด็กในครรภ์อยู่ในท่าผิดปกติแพทย์ผู้ทำคลอดจึงใช้เครื่องดูด ระบบสุญญากาศ (Vacuum Extraction) เด็กที่ศีรษะเด็กจนเข้าบวม แต่ก็ไม่สามารถเอาเด็กออกจาก ช่องคลอดได้ ต้องผ่าตัดเอาเด็กออกทางหน้าท้อง เมื่อเด็กคลอดมาได้ ๑ วัน เด็กเริ่มตัวเหลืองและ ตัวเหลืองเพิ่มขึ้นในวันต่อ ๆ มา จนวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๓๔ ต้องนำเด็กเข้าฉายแสงหรือส่องไฟ วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๔ ถัดมามีการเจาะเลือดตรวจนับเม็ดโลหิตขาวได้ถึง ๑๑,๔๐๐ ตัวและ ฉายแสง วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๓๔ ต้องถ่ายเลือดทางสายสะดือ วันถัดมาสายสะดือเด็กแฉะและมี ของเหลวสีเหลืองเล็กน้อยออกมา และแพทย์เอาสายพลาสติกแยงสะดือออก โดยรอยดูดยังบวมอยู่ น้ำหนักตัวเด็กลดลงตามลำดับ มีไข้ขึ้นสูงต่อเนื่องหลายวัน วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๓๔ หรือหลังเด็ก คลอดได้ ๘ วัน เด็กร้องไห้กวนเป็นพัก ๆ ต่อเนื่องถึงวันรุ่งขึ้น แพทย์จึงได้เจาะเลือดนับเม็ดโลหิตขาว อีกครั้ง ผลปรากฏว่าเม็ดโลหิตขาวเพิ่มจำนวนขึ้นถึง ๒๐,๒๐๐ ตัว มีไข้ต่ำลง วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๔ รอยบวมบริเวณหัวทอยยุบลง นายแพทย์สันติ สุทธิพิณฑะวงศ์ กุมารแพทย์อนุญาตให้ กลับบ้านได้ โดยบอกว่าแขนซ้ายเด็กยังไม่แข็งแรงให้ทำกายภาพบำบัดและมาตรวจเช็คที่โรงพยาบาลอีก เมื่อผู้ร้องพานุครชายกลับบ้านนุครชายร้องไห้เป็นอย่างมาก จึงโทรศัพท์ไปสอบถามทางโรงพยาบาล ได้รับคำตอบว่าไม่เป็นไรเด็กร้องโคลิค (ร้องปวดท้องธรรมดา) ครั้นเมื่อพานุครชายไปโรงพยาบาล พญาไท ๑ เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๓๔ ตามนัด ผู้ร้องบอกแพทย์ว่า ขาถูกชายไม่ยอมกาง หรือขยับและบวมแดง แพทย์ได้หิ้วตัวเด็กให้ลองยืน แต่ขาข้างซ้ายเด็กไม่ยอมแตะพื้น ซึ่งตามคำของ ผู้ร้องอ้างว่าแพทย์บอกให้ไปทำกายภาพบำบัดที่โรงพยาบาลอีกจะเป็นโรงพยาบาลใดก็ได้ที่สะดวก

วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๓๔ ผู้ร้องจึงพานุครชายไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลธนบุรี โดยแพทย์ผู้ตรวจรักษาได้ระบุไว้ในเวชระเบียนถึงรอยจากการใช้เครื่องสุญญากาศดูดเด็กออก และทำกายภาพบำบัดให้ เนื่องจากหลังผ่าตัดเด็กขาซ้ายไม่เคลื่อนไหว แต่แขนซ้ายยังขยับเขยื้อนได้บ้าง จนวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๔ แพทย์ได้นำนุครชายเข้าฉาย X-ray พบว่ามีหนองอยู่ในบริเวณ ข้อสะโพกข้างซ้ายอันเกิดจากการติดเชื้อในกระแสเลือดต้องดูดเจาะหนองออก ผู้ร้องเห็นว่าค่าใช้จ่ายสูง จึงพาไปให้แพทย์ของโรงพยาบาลบางขุนเทียนเจาะให้ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย เนื่องจากเป็นญาติกับ แพทย์ของโรงพยาบาล โดยในวันเดียวกันนี้ผู้ร้องได้นำนุครชายไปโรงพยาบาลพญาไท ๑ เพื่อขอ

R

คำอธิบายและให้โรงพยาบาลรับผิดชอบ แต่ทางโรงพยาบาลบอกให้กลับไปก่อนแล้วจะติดต่อมา แต่ก็ไม่ติดต่อกลับ ผู้ร้องกับสามีเคยอุ้มบุตรไปโรงพยาบาลพญาไท ๑ ให้แสดงความรับผิดชอบหลายครั้งที่สุดโรงพยาบาลได้จัดประชุมชี้แจงกับผู้ร้องและสามี โดยนายแพทย์สุรพงษ์ อัมพันธ์ ภูมิเศรษฐ์ ไม่ใช่ความผิดของโรงพยาบาล การคิดเรื่องจะติดจากไหนก็ได้ตลอดเวลา อาจจะเป็นทางอากาศก็ได้

หลังจากนั้นผู้ร้องซึ่งย้ายบ้านไปอยู่ที่ ๑๐๒๒ ถนนประชาราษฎร์ เขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จึงได้พานุเคราะห์ไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลบางโพ เมื่อเดือนธันวาคม ๒๕๓๔ พบว่าหนองที่เจาะไปนั้นได้กัดกินกระดูกข้อสะโพกซ้ายจนหมดเป็นเหตุให้ขาซ้ายเจริญเติบโตไม่เท่าขาขวา ลีบเล็กลง ต้องทำการผ่าตัดถึง ๒ ครั้ง แต่ก็ไม่สามารถแก้ไขได้จึงได้พามาตรวจรักษาที่โรงพยาบาลศิริราชให้ช่วยผ่าตัด

วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๓๖ ผู้ร้องได้มีหนังสือร้องเรียนโรงพยาบาลพญาไท ๑ ต่อแพทย์สภาว่าให้การรักษาไม่เป็นไปตามมาตรฐาน ส่อเจตนาทุจริตเปลี่ยนแปลงแก้ไขเวชระเบียนให้เป็นเท็จ แฉลงข่าวบิดเบือนความจริงป้ายเบี่ยงความรับผิดชอบในความเสียหาย ที่เกิดกับผู้ป่วยภายหลังคลอดเด็กเกิดอาการแทรกซ้อน มีความผิดปกติใน ส่วนของแขนขา ต้องทำกายภาพบำบัด แต่เนื่องจากผู้ร้องมีข้อขัดข้องทางด้านการเงินและการเดินทาง จึงพาเด็กไปทำกายภาพบำบัดที่โรงพยาบาลธนบุรีที่อยู่ใกล้บ้าน อาการทุเลาขึ้นแต่มีการติดเชื้อของกระดูกมากขึ้นอีก โดยมีหนองเป็นแอ่งที่ข้อสะโพกซ้ายต้องพาเข้ารับการรักษาเจาะหนองออกที่โรงพยาบาลบางขุนเทียน เมื่อกลับไปสอบถามแพทย์ที่โรงพยาบาลพญาไท ๑ เพื่อถามสาเหตุของอาการแทรกซ้อน แพทย์กลับป้ายเบี่ยงโดยอ้างว่าไม่มีการบันทึกอาการแทรกซ้อนในส่วนนี้ ตั้งแต่แรกเกิดจนขณะนี้เด็กอายุ ๓ ปี ๕ เดือนอาการยังไม่ดีขึ้นอยู่ในสภาพพิการ ต้องรับการรักษาอย่างต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา เคยไปติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากผู้บริหารโรงพยาบาลพญาไท ๑ แต่ได้รับการปฏิเสธจึงขอให้พิจารณาให้ความเป็นธรรมด้วย

แพทย์สภาได้ส่งเรื่องให้คณะอนุกรรมการจริยธรรม ฯ ชุดที่ ๔ พิจารณาคำเนินการ คณะอนุกรรมการ ฯ ได้มีหนังสือขอข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ โรงพยาบาลพญาไท ๑ โรงพยาบาลธนบุรี นายแพทย์สันติ ฯ แพทย์หญิงบรรยงค์ ฯ แพทย์ผู้ตรวจรักษาและทำคลอด สมาคมออร์โธปิดิกส์แห่งประเทศไทย ชมรมเวชปฏิบัติทารกแรกเกิดแห่งประเทศไทย โรงพยาบาลบางโพ พันเอกนายแพทย์กอบโชค พัววิไล รอง ผบ.ร.ร.ส.ท.บ. ซึ่งเคยตรวจรักษานุเคราะห์ผู้ร้องที่โรงพยาบาลวิชัยยุทธกรณีมีปัญหาเรื่องขาสั้น นายชยยุทธ วัชรคุลย์ โรงพยาบาลศิริราช ซึ่งเป็นผู้ผ่าตัดเด็กภายหลังสุด แล้วสรุปรายงานเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๓๘ ว่า

๑. กรณีมาตรฐานการทำคลอดและการให้การดูแลทารกเมื่อแรกคลอดของแพทย์ผู้ทำคลอด คือ แพทย์หญิงบรรยงค์ มังคละวิรัช และนายแพทย์สันติ สุทธิพิณทะวงศ์ กุมารแพทย์ของโรงพยาบาลพญาไท ๑ นั้น เมื่ออนุกรรมการ ฯ ตรวจสอบบันทึกการรักษาประกอบด้วย

คำชี้แจงของแพทย์ทั้งสองแล้วเห็นว่า แพทย์ทั้งสองให้การรักษาอย่างถูกต้องตามมาตรฐาน
ทางการแพทย์เหมาะสมแล้ว

๒. กรณีอาการผิปกติของเด็กที่เกิดขึ้น เมื่อชมรมเวชปฏิบัติทารกแรกเกิดฯ
ได้ศึกษาประวัติการทำคลอดแล้ว จึงได้สรุปสาเหตุของอาการผิปกติว่า เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย
ที่สะโพกข้างซ้าย ซึ่งผ่านมาทางกระแสเลือดแล้วไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องเหมาะสมในระยะแรก
จากข้อสรุปสาเหตุความผิปกติดังกล่าวคณะกรรมการฯ จึงได้นำมาพิจารณาร่วมกับข้อมูลต่าง ๆ
ทั้งจากผู้ร้อง และเอกสารที่คณะกรรมการฯ หาเพิ่มเติมมาประกอบกัน คณะกรรมการฯ
จึงสรุปความเห็น ว่า ข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นนั้น ไม่น่าจะถือว่าเป็นความผิดที่เกิดจากการรักษาของแพทย์
โรงพยาบาลพญาไท ๑ เนื่องจากในช่วงแรกภายหลังการคลอดนั้น กุมารแพทย์ของโรงพยาบาล
พญาไท ๑ ตรวจพบว่า แขนซ้ายเด็กมีอาการอ่อนแรง จึงแจ้งแก่บิดามารดาเด็กว่าเมื่อนำเด็ก
กลับบ้านแล้วต้องนำเด็กมารักษาโดยวิธีกายภาพบำบัดที่โรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง แต่มารดา
ได้พาเด็กมาเพียง ๑ - ๒ ครั้ง และได้นำเด็กไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลอื่น ซึ่งทำให้ไม่มีการติดตาม
การรักษาอย่างต่อเนื่อง ตรงจุดนี้เองคณะกรรมการฯ เห็นว่าอาจเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้แพทย์
มีอภิปรัชญาของความผิปกติพบ นอกจากนั้น เมื่อผู้ร้องได้รับแจ้งจากโรงพยาบาลธนบุรี
ว่าเด็กมีอาการผิปกติของขาข้างซ้าย เนื่องจากมีหนองที่สะโพกและกระดูกติดเชื้อต้องเข้ารับ
การรักษาตัวในโรงพยาบาล ผู้ร้องกลับมิได้นำเด็กเข้ารับการรักษาตัวกลับนำเด็กไปรักษาที่
โรงพยาบาลบางขุนเทียนให้เจาะหนองออกโดยไม่ได้วางยาสลบ เมื่อเสร็จแล้วก็มีได้ให้เด็กพักรักษา
ตัวในโรงพยาบาลเพื่อสังเกตอาการ และจากข้อมูลที่คณะกรรมการฯ หาเพิ่มเติมยังพบอีกว่า
หลังจากนั้นผู้ร้องยังได้นำเด็กไปรักษายังสถานที่อื่น ๆ อีกหลายแห่ง ซึ่งเด็กก็ไม่มีพยาธิสภาพดีขึ้น
จึงได้นำเด็กไปพบนายแพทย์สันติฯ กุมารแพทย์โรงพยาบาลพญาไท ๑ เพื่อถามหาสาเหตุต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้น นายแพทย์สันติฯ ซึ่งมีได้ดูแลเด็กอย่างต่อเนื่อง จึงมีอาจแจ้งสาเหตุการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นได้

เมื่อคณะกรรมการฯ พิจารณาตามข้อมูลต่าง ๆ โดยละเอียดแล้ว จึงมีความเห็น ว่า
การกล่าวหาแพทย์หญิงบรรจงฯ นายแพทย์สันติฯ และโรงพยาบาลพญาไท ๑ กรณีมาตรฐาน
การรักษาและการปฏิเสธการรักษาเป็นคดีไม่มีมูล

คณะกรรมการแพทยสภาได้พิจารณาในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๓๕ เมื่อวันที่
๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ แล้ว เห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการจริยธรรมฯ
ชุดที่ ๔ จึงมีมติให้ยกข้อกล่าวโทษแพทย์ทั้งสอง

๕

หลังจากที่ผู้ร้องได้รับหนังสือแจ้งมติแพทยสภาดังกล่าว ตามหนังสือที่ พส.๐๑๑/๑๔๖ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๓๘ อีกประมาณ ๖ ปี ผู้ร้องซึ่งไม่สามารถรับมติแพทยสภาได้ จึงได้มีหนังสือลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๕ ขอให้แพทยสภาพิจารณาใหม่โดยส่งสำเนาเวชระเบียนโรงพยาบาลพญาไท ๑ ของบุตรชาย จำนวน ๕๕ แผ่น ประกอบการพิจารณา

แต่คณะกรรมการแพทยสภาได้ประชุมพิจารณา ครั้งที่ ๗/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๔๕ แล้วเห็นว่า คำร้องของผู้ร้องไม่มีประเด็นใหม่ตามความเห็นของ คณะอนุกรรมการกลั่นกรองฯ ในการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๔๕ แต่เนื่องจากผู้ร้องยังไม่เคยเข้าร่วมให้ข้อมูลเลย ประกอบกับนายแพทย์ปิยะ เนตรวิเชียร คณะบดี คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ให้ข้อสังเกตในฐานะแพทย์ ผู้เชี่ยวชาญทางออร์โธปิดิกส์ ซึ่งได้พิจารณาข้อมูลจากหนังสือร้องเรียนของผู้ร้องแล้วเห็นว่าการประกอบวิชาชีพเวชกรรมของ แพทย์ที่เกี่ยวข้องน่าจะไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งนายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ได้เสนอว่า ความเห็นของ คณะบดีคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นความเห็นของผู้เชี่ยวชาญต้องรับฟัง และสืบได้ ว่าเป็นข้อมูลใหม่สมควรหยิบยกเรื่องนี้ขึ้นพิจารณาใหม่ เพราะที่ดำเนินการไปแล้วยังไม่สิ้นสุด ตามมาตรา ๓๘ แห่ง พ.ร.บ. วิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ คณะกรรมการแพทยสภาจึงมีมติให้ เชิญผู้ร้องมาให้ข้อมูล โดยให้นายแพทย์พงษ์ศักดิ์ วัฒนา อุปนายกแพทยสภา คนที่ ๑ ร่วมกับผู้แทน ราชวิทยาลัยออร์โธปิดิกส์แห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัย สูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย ร่วมรับฟังและชี้แจงข้อมูลให้ผู้ร้องเข้าใจในกระบวนการรักษา หากยังไม่เป็นที่พอใจของผู้ร้องก็ให้นำเสนอที่ประชุมพิจารณาอีกครั้ง

คณะแพทย์ดังกล่าวได้ร่วมรับฟังและชี้แจงข้อมูลให้ผู้ร้องเข้าใจในกระบวนการรักษา เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๕ ซึ่งผู้ร้องได้กล่าวแย้งว่าดูจากเอกสารแล้วเห็นว่าเป็นการ รับฟังความของโรงพยาบาลพญาไท ๑ เพียงข้างเดียว ที่อ้างว่าเวชระเบียนของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ไม่มีบันทึกเรื่องขาไว้เลย ทั้ง ๆ ที่เป็นเพราะแพทย์ไม่บันทึกไว้เอง รวมทั้งยังกล่าวถึงเหตุการณ์ การเข้าพบนายแพทย์สุรพงษ์ฯ พร้อมกับยืนยันว่าที่ไปพบแพทย์โรงพยาบาลพญาไท ๑ ไม่ได้ไปหาว่า ใครผิดหรือถูก แต่ไปเพื่อให้รับผิดชอบในเรื่องที่เกิดขึ้น นายไพฑูริย์ ศิริพัฒน์ ทนายความในคณะ ที่ร่วมรับฟังฯ ได้พูดว่า เม็ดเลือดขาวสองหมื่นกว่า ไม่น่าจะปล่อยให้ผู้ป่วยกลับบ้าน แพทย์จะต้องรับ ผู้ป่วยไว้ดูอาการก่อน จึงไม่ยุติธรรมในคดีนี้ ตนเชื่อว่าแพทย์ทุกท่านในห้องนี้มองออก แต่ไม่กล้า ชี้ตรง ๆ เพราะอาจไปขัดกับการที่ได้วินิจฉัยไปแล้ว

นางสาวพจสนา บุญทอง หัวหน้าศูนย์รับเรื่องร้องเรียนมูลนิธิเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งได้เข้าร่วมฟังด้วยกล่าวว่า คนที่เลือกโรงพยาบาลเอกชนเนื่องจากต้องการสิ่งดี ๆ จึงยอมจ่ายแพง กรณีนี้ไม่มีการวัดช่องคลอด การคาดคะเนน้ำหนักเด็กตั้งแต่ต้น ไม่มีในใบฝากครรภ์ ไม่มีการบันทึก ตรวจครรภ์ น้ำหนักตัวแม่ตัวเด็ก และหลักฐานอีกหลายอย่างที่ตามมาตรฐานของแพทย์แล้วต้องตรวจ รายงานแพทย์มีน้อยไม่ครบถ้วน กรณีนี้หลักฐานไม่ครบถ้วน ข้อมูลไม่เด่นชัดก่อนการวินิจฉัยตัดสิน

หากทำการตรวจไม่น่าพลาด ซึ่งแพทย์หญิงอรวรรณ ศิริวัฒน์ เห็นด้วยว่าน่าจะมีการระมัดระวังในการวินิจฉัยก่อนคลอดให้ดีกว่านี้ ตามรายงานบอกว่าปากมดลูกเปิดแพทย์ก็พยายามใช้เครื่องดูดดึงออกมา เมื่อไม่ได้จึงผ่าตัดออก เอกสารรายงานแพทย์กรณีนี้ยังไม่ค่อยเกินไป น่าจะขอมาเพิ่มมากกว่านี้ เช่น มีใบฝากครรภ์หรือไม่ น้ำหนักตัวแม่เด็ก น้ำหนักลูก น่าจะมีรายงานว่าทำไมไม่ผ่าตัดตั้งแต่แรกหรือทำไมถึงผ่าตัดอย่างนี้ เก็บหลักฐานไม่ครบ ให้ข้อมูลไม่ครบถ้วนก่อนวินิจฉัยในการตัดสินใจเหล่านี้ จะรวบรวมนำเสนอให้กรรมการแพทยสภาพิจารณาต่อไป

ผู้ร้องยังได้กล่าวอีกว่า อยากให้แพทยสภาดำเนินการให้โรงพยาบาลพญาไท ๑ มาดกลางเจรจากับตน ตลอดเวลาผู้บริหารของโรงพยาบาลไม่ยอมเจรจา คงให้แต่เพียงฝ่ายรักษาภาพพจน์ของโรงพยาบาลมาพูด แต่พูดจาไม่ดีเลย

นายแพทย์พงษ์ศักดิ์ ๑ กล่าวว่า ขณะนี้กำลังดูว่าจะช่วยอะไรได้บ้าง ถ้าเป็นไปได้ อยากให้มีการไกล่เกลี่ยก็คงต้องดูทางโรงพยาบาลพญาไท ๑ ก่อน จริง ๆ แล้วอยากให้ตกลงกันได้ด้วยดี แต่อย่างไรก็ตามคงนำเสนอคณะกรรมการแพทยสภาก่อนแล้วค่อยหาวิธีการต่อไป

ผู้ร้อง แจ้งต่อคณะประชุมชี้แจงฯ อีกว่า นางกมลดา พลบุตร และนายแพทย์วัลลภ ยังตรง กรรมการสาธารณสุขก็ได้พยายามนัดหมายทางโรงพยาบาลพญาไท ๑ มาเจรจาแล้ว แต่เลื่อนนัดมาตลอดโดยมีเลขธิการแพทยสภาเป็นคณะทำงานไกล่เกลี่ยด้วย

ที่สวดคณะประชุมชี้แจงฯ เห็นว่า จากการรับฟังและชี้แจงข้อมูลให้กับผู้ร้อง ได้ข้อเท็จจริงเป็นจำนวนมาก ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของคณะกรรมการแพทยสภา คือทำอะไรให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลรักษาที่ดีตลอดไปโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ควรเสริมรองเท้าที่ลื่นที่สุดให้ได้หรือไม่ หน่วยงานไหนหรือโรงพยาบาลใดจะเป็นผู้รับผิดชอบ และอาจต้องประสานกับคณะกรรมการสาธารณสุขที่มีการตั้งคณะทำงานไกล่เกลี่ย โดยมีเลขธิการแพทยสภาร่วมเป็นคณะทำงานในเรื่องนี้ไว้แล้วว่าจะมีหนทางประนีประนอมกันได้หรือไม่

คณะกรรมการแพทยสภาได้พิจารณาในการประชุม ครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๕ แล้ว มีมติไม่รับรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ เนื่องจากไม่มีข้อมูลใหม่และให้ประสานงานไปยังคณะกรรมการสาธารณสุข สภาผู้แทนราษฎร ขอให้ประนีประนอมกับให้บันทึกความเห็นแย้งของนายแพทย์วิรัช โชควิวัฒน์ ที่เห็นว่าควรหยิบยกขึ้นพิจารณาใหม่ไว้ในรายงานการประชุม ขณะเดียวกันสำนักราชเลขธิการได้มีหนังสือที่ รล ๐๐๘/๑๕๖๗๒ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๔๕ ถึงเลขธิการแพทยสภาว่า ผู้ร้องได้ร้องขอพระราชทานความเป็นธรรมในเรื่องดังกล่าว จึงขอให้พิจารณาหากมีข้อมูลหรือข้อคิดเห็นประการใด ให้แจ้งให้ทราบเพื่อจะได้นำความกราบบังคมทูลพระกรุณาต่อไป ซึ่งแพทยสภาใช้เวลาประมาณ ๔ เดือนเศษ เลขธิการแพทยสภา (นายแพทย์พินิจ กุลละวณิชย์) จึงได้มีหนังสือ พส. ๐๑๑/๒๕๒ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๔๖

ตอบราชเลขาธิการ สรุปได้ว่า คณะกรรมการแพทยสภาได้ประชุมในครั้งที่ ๑๑/๒๕๔๕ เมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ พิจารณารายงานข้อมูลของคณะทำงานแล้วมีมติ ไม่รื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ เนื่องจากไม่มีข้อมูลใหม่

ผู้ร้องในฐานะผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรชาย และในฐานะผู้ได้รับความเสียหาย จึงเป็นโจทก์ฟ้องแพทยสภาที่ ๑ กับคณะกรรมการรวม ๑๓ คน เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดนนทบุรี เป็นคดีหมายเลขคำที่ ๕๒๔/๒๕๔๖ ฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใดหรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ตามมาตรา ๑๕๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๒๕ มาตรา ๓๒, ๓๓, ๓๔ และ ๓๕ แต่ศาลจังหวัดนนทบุรีเห็นว่า ขณะเกิดเหตุไม่มีข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมก่อนปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้ต้องขอข้อเท็จจริงจากผู้ร้อง การเชิญผู้ร้องเรียนมาให้ข้อมูลหรือไม่ จึงเป็นดุลพินิจของคณะอนุกรรมการจริยธรรมฯ ไม่ใช่หน้าที่ที่ถูกบังคับให้กระทำ และการที่คณะอนุกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ ดำเนินการขอประวัติโจทก์จากแพทย์ผู้เกี่ยวข้อง ทั้งยังขอความเห็นจากชมรมเวชปฏิบัติทารกแรกเกิดแห่งประเทศไทยด้วย ซึ่งไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าหลักฐานและความเห็นจากรายงานเหล่านั้นเป็นเท็จ จึงพิพากษายกฟ้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ และศาลอุทธรณ์ภาค ๑ พิพากษายืน ซึ่งผู้ร้องก็ได้ฎีกา ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา

ในส่วนของการฟ้องร้องคดีต่อกันนั้น ทั้งผู้ร้องและโรงพยาบาลพญาไท ๑ ต่างก็เป็นโจทก์ฟ้องกันและกัน

โดยผู้ร้องกับบุตรเป็นฝ่ายเริ่มฟ้องโรงพยาบาลพญาไท ๑ ที่ ๑ กับแพทย์หญิงบรรจงฯ ที่ ๒ และนายแพทย์สันติฯ ที่ ๓ เป็นจำเลยในคดีแพ่ง คดีหมายเลขคำที่ ๒๑๕/๒๕๓๘ ก่อน แต่ศาลแพ่งพิพากษายกฟ้อง โดยเห็นว่าโจทก์ไม่ได้ฟ้องภายใน ๑ ปี นับแต่วันรู้หรือควรจะรู้เหตุแห่งละเมิด จึงขาดอายุความและศาลอุทธรณ์กับศาลฎีกาพิพากษายืนคดีนี้ถึงที่สุดแล้ว

ส่วน โรงพยาบาลพญาไท ๑ ซึ่งได้ถูกผู้ร้องไปยกป้ายประท้วงในวันครบรอบก่อตั้งโรงพยาบาล ๒๖ ปีที่หน้าโรงพยาบาลและให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชน รวมทั้งออกรายการทางสถานีโทรทัศน์และพูดถึงเหตุการณ์ดังกล่าวในหลายสถานที่ จึงได้เป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้อง ทั้งคดีอาญาและคดีแพ่ง ฐานหมิ่นประมาทและกล่าวหรือไขข่าวฝ่าฝืนความจริง อันเป็นการละเมิด ตามลำดับ กรณีผู้ร้องไปออกรายการเมืองไทยรายวันและไปพูดที่มูลนิธิอาสาสมัครเพื่อสังคมถึงเหตุการณ์การคลอดบุตรและบุตรต้องพิการอันเกิดจากการกระทำที่ไม่ได้มาตรฐานในการตรวจรักษาของแพทย์โรงพยาบาลพญาไท ๑ และไม่รับผิดชอบโดยโรงพยาบาลพญาไท ๑ เรียกค่าเสียหายจากการถูกละเมิดเป็นจำนวนหลายร้อยล้านบาทแต่ลให้เหลือหนึ่งร้อยล้านบาท และขอให้ศาลมีมาตรการห้ามมิให้ผู้ร้องให้ข่าวหรือพูดเรื่องราว

ของโรงพยาบาลไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำพิพากษา ผลการพิจารณาศาลชั้นต้นทั้งสองพิพากษายกฟ้อง ซึ่งโรงพยาบาลพญาไท ๑ ก็ได้อุทธรณ์ทั้งสองคดี ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์

๒.๒ คำชี้แจงฝ่ายโรงพยาบาลพญาไท ๑ คณะอนุกรรมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๔ ได้มีหนังสือเชิญชี้แจง แต่โรงพยาบาลพญาไท ๑ ได้มีหนังสือโรงพยาบาลพญาไท ๑ ที่ ผอ.รพ.๑ ๑๐๐๕/๔๘ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๔๘ ถึงประธานอนุกรรมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๔ คอบปฏิเสธที่จะมาให้ข้อเท็จจริง โดยอ้างว่า คู่กรณีได้ใช้สิทธิทางศาลจนศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดไม่อาจรื้อเรื่องฟ้องคดีได้อีกต่อไปแล้ว สมควรยุติเรื่องตามครรลองที่ควรจะเป็น

ต่อมาโรงพยาบาลพญาไท ๑ ได้มีหนังสือที่ กม.๐๓๓/๐๔๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๕ คอบปฏิเสธประธานอนุกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ ที่มีหนังสือที่ สม ๐๐๐๔/๓๓๔๑ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๔๕ เชิญผู้อำนวยการโรงพยาบาลพญาไท ๑ เข้าร่วมปรึกษาหารือเรื่องนี้ ซึ่งนอกจากจะมีความทำนองเดียวกับหนังสือตามที่กล่าวข้างต้น แล้วยังมีสาระเพิ่มเติมอีกว่า ผู้ร้องได้ร้องเรียนไปในที่ต่าง ๆ มากมาย ทั้งยังกล่าวในทางร้ายต่อโรงพยาบาลพญาไท ๑ ในที่สาธารณะ เช่น ทางโทรทัศน์และที่ประชุมต่าง ๆ เรื่อยมา รวมทั้งให้ข้อมูลต่อสื่อสิ่งพิมพ์ ทำให้ประชาชนเกิดความเข้าใจผิดต่อโรงพยาบาลพญาไท ๑ เป็นเหตุให้โรงพยาบาลได้รับความเสียหายเป็นอย่างมาก ถึงแม้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะพยายามหาแนวทางเพื่อให้โรงพยาบาลชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ร้องโรงพยาบาลก็ไม่อาจกระทำได้ เพราะบริษัท โรงพยาบาลพญาไท ๑ จำกัด เป็นบริษัทย่อยของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ มีผู้ถือหุ้นรายย่อยเป็นจำนวนมาก หากโรงพยาบาลชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ร้องไปทั้ง ๆ ที่ตามคำพิพากษาของศาลไม่จำเป็นต้องชำระผู้ถือหุ้นของบริษัทดังกล่าวไม่เห็นด้วย เนื่องจากผู้ร้องได้ร้องและให้ข่าวต่อสื่อมวลชน ในทางที่ทำให้โรงพยาบาลได้รับความเสียหายเป็นอย่างมากตลอดมา และกรรมการบริษัทอาจถูกผู้ถือหุ้นดำเนินคดีได้นอกจากนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรที่เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิเสรีภาพของชนชาวไทยที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ให้พ้นจากการใช้อำนาจขององค์กรของรัฐ ไม่ได้ให้อำนาจคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเข้ามาจัดระเบียบความสัมพันธ์ในทางแพ่งระหว่างเอกชนต่อเอกชน ดังจะเห็นได้จากมาตรการในการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๓๐ และ ๓๑ แห่ง พ.ร.บ.คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฯ คือ การเสนอให้นายกรัฐมนตรีสั่งการหรือรายงานต่อรัฐสภา แต่ก็ไม่มีผลให้สามารถเปลี่ยนแปลงหรือยกเลิกคำพิพากษาศาลฎีกาในคดีระหว่างโรงพยาบาลพญาไท ๑ กับผู้ร้องได้

การที่ผู้ร้องได้ทำการร้องเรียนซ้ำในเรื่องเดิม พยายามเปลี่ยนแปลงประเด็นไปเรื่อย ๆ ตามแต่ที่จะเห็นว่าเป็นประโยชน์แก่ตน ดังเช่นในครั้งนี้ก็กล่าวอ้างว่ามีความสงสัยในกระบวนการตรวจสอบของแพทยสภา ทั้ง ๆ ที่ผู้ร้องได้ดำเนินคดีอาญาต่อแพทยสภา

และคณะกรรมการแพทยสภา อันแสดงให้เห็นถึงการไม่เคารพต่อกฏกติกาของสังคม ซึ่งแม้แต่คำพิพากษาศาลฎีกาผู้ร้องก็ยังไม่ยอมรับ กรณีนี้ถึงแม้จะมีการพิจารณาถึงกระบวนการตรวจสอบของคณะกรรมการแพทยสภาอีกครั้ง และไม่ว่าผลการพิจารณาจะเป็นประการใด ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของโรงพยาบาลหรือผลของคำพิพากษาศาลฎีกาซึ่งถึงที่สุดแล้วได้ โรงพยาบาลพญาไท ๑ จึงไม่ประสงค์จะร่วมพิจารณาคำเนิกรใด ๆ ในเรื่องนี้อีก และขอสงวนสิทธิที่จะปกป้องสิทธิของโรงพยาบาล หากมีความเสียหายจากการกระทำของผู้ร้อง

๒.๓ คำชี้แจงของผู้ทรงคุณวุฒิฝ่ายแพทยสภา ได้แก่

๒.๓.๑ นายแพทย์ปิยะ เนตรวิเชียร อุปนายกแพทยสภา ชี้แจงต่อคณะกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๕ มีสาระสำคัญว่า เมื่อผู้ร้องมีหนังสือขอให้แพทยสภาหรือพินคดีให้ แล้วคณะกรรมการกลั่นกรองฯ ของแพทยสภามีความเห็นว่าไม่มีข้อมูลใหม่ จึงไม่อาจรื้อฟื้นขึ้นพิจารณาได้ ซึ่งตนพิจารณาแล้วรู้สึกไม่สบายใจในฐานะที่เคยเป็นประธาน Pediatric Orthopedics Surqion ของราชวิทยาลัยอยู่ ๑๐ ปี มีประสบการณ์ในการรักษาโรคกระดูกมาากพอสมควร เมื่ออ่านแล้วมีความรู้สึกไม่สบายใจในสิ่งที่เกิดขึ้นที่โรงพยาบาลพญาไท ๑ ตั้งแต่แรกมีความผิดพลาดในการวินิจฉัยล่าช้า แต่ตนไม่ได้เห็น Medical record ที่สมบูรณ์ เพียงแต่อ่านจดหมายร้องเรียนของผู้ร้อง เพราะปกติถ้าเด็กหลังคลอดตกพักแล้วมีไข้สูงขึ้น ต้นขาบวม คนที่เป็น Pediatric Orthopedics จะต้องรู้ทันทีว่าต้องเซฟติคอิฟ ถ้าทำ Eary treatment ได้โดยการตรวจภาวะของ Auscular nierosis aseptic nierosis อาจจะไม่เกิดขึ้น แล้วเด็กคนนี้อาจไม่พิการ แต่คณะกรรมการจริยธรรมฯ และคณะกรรมการแพทยสภาก็ได้พิจารณาเสร็จสิ้นแล้ว หากต้องการรื้อฟื้นคดีขึ้นมาใหม่ ต้องปรากฏข้อมูลใหม่ แต่กรณีของผู้ร้องไม่มีข้อมูลใหม่ จึงไม่อาจขอรื้อฟื้นคดีขึ้นพิจารณาใหม่ได้ ส่วนประเด็นที่ผู้ร้องอ้างว่าคณะกรรมการแพทยสภาไม่เชิญตนเข้าให้ข้อมูลนั้น ก็ไม่มีกฎหมายบังคับให้เชิญผู้ร้องเรียน จึงเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการจริยธรรมฯ ว่าข้อมูลที่ได้จากผู้ร้องมีเพียงพอหรือไม่

ตนจึงเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการแพทยสภาว่า แพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางออร์โธปิดิกส์พิจารณาข้อมูลจากเอกสารแล้วเห็นว่า การประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทย์ที่เกี่ยวข้องน่าจะไม่ได้มาตรฐาน จึงลำบากใจถ้าที่ประชุมจะมอบหมายให้เป็นผู้ร่วมชี้แจงกับผู้ร้อง ซึ่งในการดังกล่าวมีความเห็นของนายแพทย์ท่านหนึ่งเสนอที่ประชุมว่า ความเห็นผู้เชี่ยวชาญต้องรับฟังและสืบได้ว่าเป็นข้อมูลใหม่ สมควรหยิบยกเรื่องนี้ขึ้นมาพิจารณาใหม่ เพราะที่ดำเนินการไปแล้วยังไม่สิ้นสุดตามมาตรา ๓๕ คณะกรรมการแพทยสภาจึงมีมติให้เชิญผู้ร้องมาให้ข้อมูลโดยให้นายแพทย์พงศ์ศักดิ์ วัฒนา ร่วมกับผู้แทนราชวิทยาลัยออร์โธปิดิกส์แห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย ราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย หากผู้ร้องยังไม่พอใจก็ให้นำเสนอที่ประชุมอีกครั้ง ซึ่งหลังจากที่ได้มีการประชุมชี้แจงกับผู้ร้องแล้ว ได้มีการนำเสนอคณะกรรมการแพทยสภา ครั้งที่ ๑๐/๒๕๔๕ วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๔๕

๕

นายแพทย์พงษ์ศักดิ์ วัฒนา อุปนายกคนที่หนึ่ง ได้รายงานผลกรณีผู้ร้องขอให้รื้อฟื้นคดีขึ้นมาพิจารณาใหม่ ๒ ประเด็น คือ ประเด็นแรกแพทยสภาไม่ได้เรียกผู้ร้องเรียนเข้ามาให้ข้อมูล เป็นการพิจารณาข้อมูลฟังความข้างเดียว กับประเด็นการพิจารณาของแพทยสภาไม่เป็นธรรม เนื่องจากขณะนั้น ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข แต่ผลจากการร่วมรับฟังความคิดเห็นจากฝ่ายผู้ร้องร่วมกับนายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เลขา ผู้แทนราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย แพทย์หญิงอรวรรณ ศิริวัฒน์ ผู้แทนราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย และนายแพทย์อำนาจ จิรศิริกุล ผู้แทนราชวิทยาลัยออร์โธปิดิกส์แห่งประเทศไทย โดยมีนายแพทย์ปิยะฯ เข้าร่วมด้วยแล้วเห็นว่าไม่มีข้อมูลใหม่ แต่ก็ได้ข้อเท็จจริงเป็นจำนวนมากที่อาจเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของคณะกรรมการแพทยสภาไม่มากนักน้อย ประเด็นคือ ทำอย่างไรให้ผู้ป่วยได้รับการดูแลรักษาที่ดีอย่างน้อยที่สุดคณะกรรมการแพทยสภาจะช่วยอะไรได้บ้าง เป็นไปได้หรือไม่ว่าควรให้เด็กได้รับการดูแลรักษาตลอดไป โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ควรหารองเท้าสวมที่เดินได้หรือไม่ จะให้หน่วยงานไหนหรือใคร โรงพยาบาลใดเป็นผู้รับผิดชอบ อีกประการหนึ่งคงต้องมีการประสานกับกรมการสาธารณสุข สภาผู้แทนราษฎรที่ได้ตั้งคณะทำงานไต่ถามเกี่ยวกับเรื่องนี้แล้ว โดยมีเลขาธิการแพทยสภาเป็นคณะทำงานไต่ถามเกี่ยวกับมีหนทางที่จะประนีประนอมกันได้หรือไม่ ซึ่งทราบว่าทางโรงพยาบาลพญาไท ๑ เลื่อนการนัดโดยไม่มีกำหนด นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ กรรมการแพทยสภา ซึ่งไม่เห็นด้วยจึงให้บันทึกความเห็นแย้งไว้ในรายงานการประชุมด้วยว่าเป็นหลักฐานใหม่ โดยมีกรรมการบางท่านมีความเห็นทางวิชาการที่อาจจะไม่เป็นกลางจริง และควรหยิบยกคดีขึ้นพิจารณาใหม่ด้วยข้อมูลที่นายแพทย์ปิยะฯ เป็นผู้ให้ ที่สุดคณะกรรมการแพทยสภาได้มีมติไม่รับรื้อฟื้นคดี เนื่องจากไม่มีข้อมูลใหม่และให้มีหนังสือไปประสานกับคณะกรรมการสาธารณสุข สภาผู้แทนราษฎร เพื่อให้คณะกรรมการฯ เป็นผู้ประนีประนอม กับให้บันทึกความเห็นแย้งของนายแพทย์วิชัยฯ ไว้ในรายงานการประชุม

๒.๓.๒ นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ซึ่งได้ร่วมประชุมปรึกษากับคณะอนุกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ ในวันเดียวกับนายแพทย์ปิยะฯ ซึ่งแจ้งสรุปได้ว่า จากประสบการณ์การเป็นอนุกรรมการ สภาผู้แทนราษฎร กรรมการแพทยสภาติดต่อกันมา ๘ สมัย และ ๑๖ ปี ตามลำดับ เมื่อศึกษาสำนวนการสอบสวนทั้งหมดเห็นว่าข้อร้องเรียนมีมูล เพราะคนไข้เกิดความเสียหายจนพิการ ชมรมเวชปฏิบัติทารกแรกเกิดฯก็ให้ความเห็นว่าผู้ป่วยรายนี้ น่าจะติดเชื้อในช่วงแรกหลังคลอดและการวินิจฉัยการรักษาไม่เหมาะสม ทำให้ข้อกระดูกหายไปจนพิการ ประกอบกับตามคำร้องเรียนของผู้ร้องว่าบุตรชายร้องมากผิดปกติ ซึ่งก็มีหลักฐานว่า เด็กเป็นไข้ขณะที่อยู่โรงพยาบาล ผลการเจาะเลือดก็พบว่าเม็ดโลหิตขาวสูงกว่าปกติ แสดงว่าการวินิจฉัยของแพทย์ผู้ตรวจรักษาน่าจะผิดพลาด ควรสรุปว่าข้อร้องเรียนมีมูล แต่คณะกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ กลับลงความเห็นที่ไม่มีมูล จึงเป็นการใช้ดุลพินิจที่ผิดหลักวิชาการแพทย์ อันถือได้ว่ามิชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ ยังพบอีกว่า มีการถ่ายเลือดทำให้ติดเชื้อที่ข้อสะโพกที่โรงพยาบาลพญาไท ๑ แต่หมอวินิจฉัยผิดพลาดจึงหาสาเหตุไม่พบ บุตรของผู้ร้องมีอาการติดเชื้อตั้งแต่วันที่ ๔ ถึงวันที่ ๘

ของการคลอด แต่หมอเด็กวินิจฉัยผิดพลาดแล้วให้ผู้ร้องนำบุตรกลับบ้านทำให้สะโพกมีหนอง เมื่อแพทย์สภาพรักษาชมรมเวชปฏิบัติทารกแรกเกิดฯ ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ มีความเห็นจากประวัติการคลอดและการรักษาแสดงว่าอาการผิดปกติของเด็กมีสาเหตุจากติดเชื้อแบคทีเรียที่ข้อสะโพกข้างซ้าย ซึ่งผ่านมาทางกระแสเลือดแล้วไม่ได้ได้รับการรักษาที่ถูกต้องเหมาะสมในระยะแรก อาการผิดปกติจึงมีมากขึ้น แต่แพทย์สภาวินิจฉัยชัดเจนต่อความจริงและชัดเจนความเห็นของชมรมเวชปฏิบัติทารกแรกเกิดฯ โดยอ้างว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไม่มีมูล ทั้ง ๆ ที่พยานและความเห็นของชมรมเวชปฏิบัติทารกแรกเกิดฯ ก็บอกแล้วว่าความผิดพลาดขณะเด็กอยู่ในโรงพยาบาลภายใต้ความดูแลของแพทย์ ซึ่งเป็นเรื่องของเวลาเกิดเหตุว่าเกิดเมื่อไหร่ที่ชัดเจน ไม่ใช่ดุลพินิจทางวิชาการแพทย์ที่แม่แต่คนที่ไม่ใช่แพทย์ก็เข้าใจได้ แต่คณะอนุกรรมการจริยธรรมฯ ของแพทย์สภาที่เป็นแพทย์ผู้มีความรู้กลับวินิจฉัยเรื่องเวลาเกิดเหตุแบบชัดเจนต่อความจริง ว่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโทษแพทย์ผู้ดูแลไม่ได้ ถือเป็นการเอนเอียงช่วยเหลือกันและให้ความเห็นในลักษณะกำกวม ในวาระเบี่ยงก็ปรากฏชัดว่าบุตรผู้ร้องมีไข้สูงตั้งแต่วันที่ ๔ เป็นต้นมา ซึ่งเป็นอาการผิดปกติ และมีการเจาะเลือดได้เม็ดโลหิตขาวถึง ๒๐,๒๐๐ ตัว คณะอนุกรรมการฯ ซึ่งเป็นถึงระดับผู้เชี่ยวชาญและเป็นแพทย์ทั้งหมด ย่อมต้องรู้ว่ามียังผิดปกติเกิดขึ้น นอกจากนี้ ในรายงานการเจาะเลือดพนักงานผู้เจาะเลือด ระบุตัวอักษรภาษาอังกฤษเป็นตัว R ไว้ ซึ่งหมายถึงการตรวจซ้ำแล้วพบว่าเม็ดเลือดขาวยังสูงอยู่ในวาระเบี่ยง พยาบาลได้บันทึกกำกับไว้ว่ารายงานให้แพทย์เจ้าของไข้ทราบแล้ว แต่ไม่ทราบว่าเพราะเหตุใดแพทย์เจ้าของไข้จึงไม่ตรวจรักษา การทำคลอดเด็กซึ่งมีน้ำหนัก ๔,๐๐๐ กรัม ถือว่าเด็กตัวโตผิดปกติทำให้คลอดยาก แต่แพทย์ยังทำคลอดแบบ Vacuum จนที่สุดต้องผ่าเด็กออก ทำการเพาะเชื้อในวันที่ ๘ ปรากฏผลในวันที่ ๑๑ ว่าไม่พบเชื้อ วันที่ ๘ จึงอนุญาตให้ผู้ป่วยกลับบ้าน โดยอ้างว่าทำให้กลับเพราะเพาะเชื้อไม่ขึ้น แต่การกระทำดังกล่าวเป็นหลักฐานยืนยันให้เชื่อได้แน่ชัดว่าเป็นการกลับบ้านก่อนรู้ผล มีเจตนาสรุปรายงานอันเป็นเท็จช่วยแพทย์ผู้ถูกร้อง ยิ่งกว่านี้ในการนัดประชุมของแพทย์สภาแต่ละครั้ง ประมาณเดือนละครั้งทำให้เอกสารการประชุมมีมาก จึงอาจเป็นสาเหตุให้ไม่รอบคอบ

๒.๓.๓ นายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เลขา นายกแพทย์สภา ได้มาประชุมปรึกษากับคณะอนุกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ โดยได้ชี้แจงข้อเท็จจริง ดังนี้

ผู้ร้องฝากท้องและคลอดที่โรงพยาบาลพญาไท ๑ ตั้งแต่วันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๕๔ แพทย์เจ้าของไข้ตรวจพบว่าเด็กตัวใหญ่ น้ำหนักประมาณเกือบ ๔,๕๐๐ กรัมและอยู่ในท่าที่ผิดปกติ คือ เด็กนอนหงาย แพทย์จะผ่าตัดทำคลอดทางหน้าท้อง แต่ผู้ร้องไม่ยอมให้ผ่า มีหลักฐานปรากฏในบันทึกทางการแพทย์ด้วย คือสมัยก่อนคนไข้มักคิดว่าแพทย์จะหาเงิน เมื่อไม่ยอมให้ผ่าตัด แพทย์จึงต้องใช้เครื่องดึง (Vacuum extraction) แต่เนื่องจากเด็กไม่อยู่ในท่าปกติ คือแทนที่จะนอนคว่ำแต่กลับนอนหงาย เครื่องดูดจึงไปดูดที่หัวที่เห็นเป็นรอยที่ท้ายทอยของหัวเด็กเป็นก้อนลักษณะบวมโต และหมอดึงดึงแรง แต่ดึงเท่าไรก็ไม่ออก ซึ่งที่แรกแพทย์พยายามจะอธิบายว่าก้อนนี้อาจเกิดจากน้ำไขสันหลังรั่วออกมา ต้องผ่าตัด แต่เมื่อคลอดออกมาแล้วปรากฏว่าไม่ใช่

กลายเป็นก้อนเลือด ซึ่งก็จะพบได้บ่อยในกรณีที่ใช้เครื่องดูดออกก็จะมีเลือดออก ซึ่งกรณีที่เกิดเลือดออกแล้วเด็กออกมาปกติก็ไม่มีอะไร แต่หากผิดปกติเพราะเกิดจากเส้นเลือดฝอยภายในแตกทำให้มีอาการตัวเหลือง จึงต้องทำการให้เลือดเด็กจึงมีไข้ จะสรุปว่าเด็กติดเชื้อจากการสายยางที่เจาะผ่านเส้นเลือดของสายสะดือไม่ได้ เพราะในเด็กปกติเมื่อสะดือแห้งหลุดไปแล้วก็อาจติดเชื้อได้เพราะเส้นเลือดเปิดอยู่ การจะวินิจฉัยว่าติดเชื้อหรือไม่ ต้องเจาะเลือดไปตรวจเพื่อหาจำนวนเม็ดเลือดขาว และถึงแม้ว่าเม็ดเลือดขาวมีจำนวนมากขึ้นก็ไม่ได้หมายความว่าสรุปว่าติดเชื้อได้ทันที เพราะบางทีเด็กเครียดเจาะเลือดไปตรวจ ก็อาจพบว่าเม็ดเลือดขาวสูงก็ได้ ต้องดูว่าเม็ดเลือดมีรูปร่างผิดปกติด้วยหรือไม่ และในเด็กเล็ก ๆ จะดูอัตราส่วนของตัวอ่อนกับตัวแก่ว่าอัตราส่วนเกิน ๐.๒ หรือไม่ แต่รายนี้ก็ไม่มีพบว่ามีตัวอ่อนของเชื้อและเม็ดเลือดขาวที่สูงผิดปกติ เด็กเคยมีเม็ดเลือดขาวขึ้นสูงอยู่ครั้งเดียวแล้วก็ไม่มีอีก แพทย์จึงไม่ได้ให้ยาปฏิชีวนะ เพราะถ้าให้ยาแล้วต้องให้ต่อเนื่องหยุดไม่ได้และคนไข้ต้องอยู่โรงพยาบาลต่ออีกสัปดาห์กว่าวัน แต่ผู้ร้องขอกลับบ้านก่อน (ซึ่งอันนี้ก็มิในบันทึกทางการแพทย์ด้วย) หมอจึงบอกว่าให้กลับบ้าน observe คุก่อน ถ้ามีปัญหาอะไรแล้วค่อยกลับมาดูใหม่

วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๔ แพทย์โรงพยาบาลพญาไท ๑ สังเกตเห็นว่าบุตรชายของผู้ร้องมีอาการแขนซ้ายอ่อนแรง ซึ่งสามารถพบได้ทั่วไปในกรณีที่เกิดจะต้องใช้เครื่องช่วยดูดออก แต่อาการเหล่านี้ก็จะสามารถหายได้เองในภายหลัง ในกรณีนี้ก็เช่นกันแพทย์จึงให้ไปทำกายภาพ โดยที่ตอนนั้นแพทย์ยังไม่พบว่าขาเด็กมีอาการอ่อนแรงด้วย เด็กออกจากโรงพยาบาลพญาไท ๑ ในวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๔ แต่ไปเจาะหนองวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๔ ขาเด็กมีหนองหลังจากออกจากโรงพยาบาล ๒๐ วันแล้ว ซึ่งเด็กก็ไม่ได้กลับมาที่โรงพยาบาลพญาไท ๑ อีก ในวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๓๔ เด็กได้ไปทำกายภาพแล้วอาการที่แขนก็ดีขึ้น แต่แม่เด็กก็ไม่ได้บอกอาการที่ขา การที่ผู้ร้องบอกว่าเมื่อเด็กไปทำกายภาพแล้วเด็กขยับไม่ได้และเด็กร้องครวญครางนั้น เป็นการพูดทีหลัง เพราะไม่มีในบันทึกทางการแพทย์ แม่พาเด็กไปที่โรงพยาบาลธนบุรี เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๓๔ ยังไม่มีบันทึกทางการแพทย์ของโรงพยาบาลธนบุรี เรื่องอาการที่ขาของเด็กเลย

สำหรับกรณีนี้การที่เด็กมีไข้ แต่เพาะเชื้อแล้วไม่พบ เป็นไปได้ว่าเชื่อมั่นกระจายเข้าสู่กระแสเลือดและไปสู่การติดเชื้อในกระดูก แต่เนื่องจากเด็กแข็งแรงจึงมีไข้แค่วันเดียว เพาะเชื้อก็ไม่ขึ้น การที่ไม่ได้ให้ Pediatric orthopedics surgeon ตรวจดูอาการของเด็กเพราะโรคพวกนี้ Pediatric orthopedics surgeon วินิจฉัยโรคได้ช้ากว่ากุมารแพทย์ เนื่องจาก X-ray ภายในสัปดาห์แรกยังไม่เห็น โดยเฉพาะการติดเชื้อที่ข้างในสะโพก ซึ่งอยู่ลึกมากไม่สามารถสังเกตเห็นได้จากอาการบวมแดงของกล้ามเนื้อที่ผิวหนัง การ X-ray ที่จะเห็นการติดเชื้อที่กระดูกได้ ต้องมีการติดเชื้อจนกระทั่งกระดูกมีรูปร่างเปลี่ยนแปลงไป (เนื่องจากเซลล์ตายและแคลเซียมถูกย้ายออกจากกระดูกทำให้กระดูกมีรูปร่างเปลี่ยนแปลงไป) ซึ่งต้องใช้เวลานานอย่างน้อย ๑๐ วัน หลังจากแม่เด็กกลับบ้านไปในวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๔ แล้ว แม่พาเด็กกลับไปโรงพยาบาลพญาไท ๑ อีกครั้งเดียว

คือวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๓๔ และไม่มีมาอีกเลย (และตามคำร้องของผู้ร้องเองเขียนว่า ผู้ร้องขอหมอกลับบ้านเองเพราะผู้ค้ารักษาที่แพงไม่ไหว ไม่ใช่แพทย์บอกให้กลับ) แม่พาเด็กไปทำ ภายภาพที่โรงพยาบาลธนบุรี และพูดถึงอาการที่ขาของเด็กเป็นครั้งแรก ในวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๓๔ ว่าขาซ้ายขยับน้อยกว่าขวา แพทย์แนะนำให้สังเกตอาการ ต่อมาวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๔ เริ่มมี ขาซ้ายบวม แพทย์จึงสั่งให้ X-ray แต่ก็ไม่เห็นการเปลี่ยนแปลงอะไรตามเหตุผลที่กล่าวข้างต้นแล้ว ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอยู่ในบันทึกทางการแพทย์ของโรงพยาบาลธนบุรี แม่พาเด็กไปเจาะหนองที่ โรงพยาบาลบางขุนเทียน เนื่องจากหนองแตกแล้ว แต่การที่แม่เด็กบอกว่าที่ข้อสะโพกของเด็กมีหนอง ต้องเจาะเอาหนองออก โดยไปทำที่บางขุนเทียนนั้น ตรงกับวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๔ เป็นการ พูดย้อนหลัง ซึ่งเป็นคนละเหตุการณ์กับเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๔ ที่โรงพยาบาลพญาไท ๑ ซึ่งระยะเวลาห่างกันถึง ๒๐ วัน ดังนั้น การพิจารณาต้องดูที่บันทึกทางการแพทย์เป็นหลัก จะฟังแต่ คำพูดของผู้ร้องอย่างเดียวไม่ได้

กรณีที่ นพ.ปิยะ เนตรวิเชียร ให้ความเห็นไม่ถือเป็นข้อมูลใหม่ เป็นเพียง ความคิดเห็นทางวิชาการเพราะ นพ.ปิยะฯ ไม่ได้เห็นบันทึกทางการแพทย์ของบุตรชายของผู้ร้อง

การที่บุตรชายของผู้ร้องมิใช่สูง ทางโรงพยาบาลพญาไท ๑ ทราบอยู่แล้ว เพราะมีการเจาะเลือด ที่บอกว่าขามีหนองก็ทราบอยู่แล้ว เพียงแต่วันที่ไม่ตรงกันข้อเท็จจริงคือขา มีหนองในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๔ คือหลังจากออกจากโรงพยาบาลพญาไท ๑ แล้ว ดังนั้น ข้อมูล ที่ว่ามีการติดเชื้อที่ข้อสะโพกนั้น จึงไม่ถือว่าเป็นข้อมูลใหม่

ก่อนพิจารณาประเด็นการตรวจสอบ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ได้พิจารณาหนังสือโรงพยาบาลพญาไท ที่ ผอ.รพ.๑ ๑๐๐๕/๔๘ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๔๘ และ ที่ กม.๐๓๓/๐๔๕/๒๕๔๕ ลงวันที่ ๑๗ ตุลาคม ๒๕๔๕ ที่มีข้อความโต้แย้งในการที่คณะ อนุกรรมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ๔ กับคณะอนุกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ มีหนังสือเชิญมาให้ ข้อเท็จจริงและร่วมปรึกษาหารือเกี่ยวกับเรื่องผู้ร้องร้องเรียน ตามลำดับ โดยโรงพยาบาลพญาไท ๑ ปฏิเสธที่จะมาให้ข้อเท็จจริง โดยอ้างว่าศาลฎีกาได้มีคำพิพากษายกฟ้องคดีที่ผู้ร้องเป็นโจทก์ฟ้องโรงพยาบาล พญาไท ๑ แล้วไม่อาจรื้อฟื้นฟ้องร้องกันได้อีกต่อไป รวมทั้งอ้างว่ารัฐธรรมนูญไม่ได้ให้อำนาจ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเข้ามาจัดระเบียบความสัมพันธ์ในทางแพ่งระหว่างเอกชน ต่อเอกชนแต่อย่างใด ดังจะเห็นได้จากมาตรการแก้ไขปัญหาสิทธิมนุษยชนตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ แห่ง พ.ร.บ. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ คือ การเสนอให้นายกรัฐมนตรีสั่งการหรือรายงานต่อรัฐสภา ก็ไม่สามารถยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง คำพิพากษาศาลฎีกาในคดีระหว่างผู้ร้องกับโรงพยาบาลพญาไท ๑ ได้ นั้น

กรณีจึงมีปัญหาข้อกฎหมายที่จะต้องพิจารณาก่อนว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติมีอำนาจที่จะตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามคำร้องของผู้ร้องหรือไม่ เพียงใด

๑๒

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า ตามมาตรา ๒๒ แห่ง พ.ร.บ. คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไว้ว่า “ในกรณีที่มีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และ มิใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้อง เป็นคดีอยู่ในศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจตรวจสอบและเสนอมาตรการแก้ไขตามพระราชบัญญัตินี้” ซึ่งหมายความว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีอำนาจตรวจสอบการกระทำใด ๆ ไม่ว่าจะเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ หรือของเอกชนที่ได้กระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของบุคคลใด บุคคลหนึ่ง ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ เป็นต้นมา รวมถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ใช้บังคับในปัจจุบันก็ได้บัญญัติถึงศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ สิทธิ และเสรีภาพของบุคคลไว้ โดยเฉพาะสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลต้องได้รับความคุ้มครอง ไว้ในมาตรา ๒๘ และมาตรา ๓๒ ซึ่งกรณีการร้องเรียนของผู้ร้องที่ได้ร้องเรียนแพทย์ของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ว่าทำคลอดและตรวจรักษาบุตรชายตนด้วยความประมาทเป็นเหตุให้บุตรชายต้องพิการในเวลาต่อมา การที่บุตรชายของผู้ร้องต้องพิการนี้ ถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในร่างกายและสุขภาพอนามัยของบุตรชายผู้ร้อง ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญอย่างหนึ่ง ซึ่งไม่มีอายุความตามกฎหมายสิทธิมนุษยชน แต่การจะนำคดีขึ้นฟ้องร้องต่อศาลให้บังคับผู้ทำละเมิดชดใช้ค่าเสียหายหรือค่าสินไหมทดแทนได้หรือไม่ จำต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ๆ หรือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยการละเมิด การตรวจสอบการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงมิได้มุ่งเน้นเฉพาะการฟ้องร้องหรือให้ชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ถูกละเมิดเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากความในตอนท้ายของมาตรา ๒๒ แห่ง พ.ร.บ. คณะกรรมการสิทธิฯ ที่บัญญัติให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ “เสนอมาตรการแก้ไขตามพระราชบัญญัตินี้” อีกทั้งตามข้อเท็จจริงของเรื่องนี้แม้จะปรากฏว่า ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษายกฟ้องคดีที่ผู้ร้องกับบุตรเป็นโจทก์ฟ้องโรงพยาบาลพญาไท ๑ และคดีถึงที่สุดแล้วก็ตาม แต่เหตุที่ศาลยกฟ้องก็เนื่องจากผู้ร้องกับบุตรฟ้องโรงพยาบาลพญาไท ๑ เกินกว่า ๑ ปี นับแต่รู้ถึงการละเมิดและรู้ตัวผู้ที่จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน จึงขาดอายุความฟ้องร้องตามนัยมาตรา ๔๔๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยมีได้มีการพิจารณาในปัญหาข้อเท็จจริงว่า แพทย์ของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ประมาทเลินเล่อในการทำคลอดและตรวจรักษาบุตรของผู้ร้องตามฟ้องจริงหรือไม่ อย่างไร ซึ่งเป็นประเด็นเดียวกับที่ผู้ร้องได้ร้องเรียนให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตรวจสอบ กรณีจึงถือได้ว่า การร้องเรียนของผู้ร้องมิใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีในศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว

ยิ่งกว่านี้ การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน ก็มีใช่เป็นการจัดระเบียบความสัมพันธ์ในทางแพ่งระหว่างเอกชนกับเอกชนโดยตรงนัก แต่บางกรณีหากผู้ทำละเมิดสิทธิมนุษยชนกับผู้ร้องตกลงประนีประนอมกันตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ไกล่เกลี่ยให้ ตามมาตรา ๒๗ แห่ง พ.ร.บ. คณะกรรมการสิทธิฯ ก็อาจถือได้ว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เป็นผู้จัดระเบียบความสัมพันธ์ในทางแพ่งระหว่างเอกชนกับเอกชนได้ ซึ่งกรณีทำนองนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้เคยดำเนินการมาแล้วหลายเรื่อง ข้ออ้างของโรงพยาบาล พญาไท ๑ ที่ว่าคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่มีอำนาจตรวจสอบหรือตรวจสอบไปก็ไม่อาจเปลี่ยนแปลงคำพิพากษาศาลฎีกาได้ จึงไม่อาจรับฟังได้

๓. ประเด็นการตรวจสอบ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่าเรื่องนี้ควรมีประเด็นการตรวจสอบ

๓ ประเด็น กล่าวคือ

๓.๑ แพทย์ของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ทำคลอดและตรวจรักษานูตของ ผู้ร้องด้วยความประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้นูตของผู้ร้องพิการในเวลาต่อมาจริงหรือไม่ อย่างไร

๓.๒ กระบวนการตรวจสอบข้อร้องเรียนของคณะกรรมการแพทยสภาไม่ชอบธรรม จริงหรือไม่ อย่างไร และ

๓.๓ ควรมีมาตรการเยียวยาแก่นูตผู้ร้องค้ำนมนุษยธรรมหรือไม่ เพียงใด และผู้ใด ควรมีหน้าที่หรือรับภาระค่าใช้จ่ายในการนี้

๔. ความเห็น

๔.๑ ประเด็นที่ต้องพิจารณาว่าแพทย์ของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ทำคลอดและ ตรวจรักษานูตของผู้ร้องด้วยความประมาทเลินเล่อเป็นเหตุให้นูตของผู้ร้องพิการในเวลาต่อมา จริงหรือไม่ อย่างไร นั้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามพยานหลักฐาน รับฟังเป็นที่ยุติว่า นูตชายของผู้ร้องมีน้ำหนักแรกเกิดถึง ๔,๐๕๐ กรัม ซึ่งตามคำเบิกความของ นายแพทย์สันติฯ ที่ให้การต่อศาลแพ่งในคดีที่บริษัทโรงพยาบาลพญาไท ๑ จำกัด เป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้อง กับพวกรวม ๗ คน ก็ได้ให้การยืนยันต่อศาลแพ่งว่าเด็กมีน้ำหนักตัวมากผิดปกติ ขัดแย้งกับคำให้การ แพทย์หญิงบรรจงฯ แพทย์ผู้ทำคลอดเด็กที่อ้างว่าเด็กมีน้ำหนักตัวปกติ อย่างไรก็ตาม คำให้การของ นายแพทย์สันติฯ ก็สอดคล้องกับคำชี้แจงของนายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ นายแพทย์ปิยะ เนตรวิเชียร ผู้เชี่ยวชาญทางด้านออร์โธปิดิกส์ที่ว่าเด็กมีน้ำหนักตัวมากผิดปกติ จึงนับว่าเด็กตัวใหญ่โตกว่าเด็ก ที่จะสามารถคลอดจากช่องคลอดตามปกติได้ และแพทย์หญิงบรรจงฯ ผู้ทำคลอด ย่อมสามารถจะรู้ ได้ว่าเด็กหรือนูตของผู้ร้องต้องตัวใหญ่ เนื่องจากผู้ร้องได้มาฝากครรภ์และมาตรวจตามที่แพทย์นัด ทุกครั้ง และทุกครั้งต้องมีการชั่งน้ำหนักตัวผู้ฝากครรภ์ เพื่อประกอบการพิจารณาถึงความเจริญเติบโต ของเด็กในครรภ์ แต่ตามรายงานของแพทย์หญิงบรรจงฯ กลับไม่มีการบันทึกรายละเอียดของการ ตรวจครรภ์และการพัฒนาการของเด็กในครรภ์ ซึ่งในประเด็นนี้นางสาวพจสนา บุญทอง หัวหน้าศูนย์ รับเรื่องร้องเรียนมูลนิธิเพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ซึ่งได้เข้าร่วมรับฟังและชี้แจงข้อมูลให้ผู้ร้อง

เข้าใจในกระบวนการรักษา เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๕ ได้กล่าวให้ข้อสังเกตว่า คนไข้ที่เลือกโรงพยาบาลเอกชนต้องการสิ่งที่ดี ๆ จึงยอมจ่ายแพง กรณีนี้ไม่มีการวัดช่องคลอด การคาดคะเนน้ำหนักเด็กตั้งแต่ต้น ไม่มีใบฝากครรภ์ ไม่มีบันทึกการตรวจครรภ์ น้ำหนักตัวแม่ น้ำหนักตัวเด็ก และหลักฐานอีกหลายอย่างที่ตามมาตรฐานของแพทย์แล้วต้องตรวจ รายงานแพทย์ก็ยังมีน้อย ไม่ครบถ้วน ซึ่งเป็นไปทำนองเดียวกับความเห็นของแพทย์หญิงอรพรรณ ศิริวัฒน์ ผู้แทนจากราชวิทยาลัยสูตินรีแพทย์แห่งประเทศไทย ที่เข้าร่วมประชุมชี้แจงฯ ที่กล่าวว่าเห็นด้วย แพทย์น่าจะมีความระมัดระวังในการวินิจฉัยก่อนคลอดได้ดีกว่านี้ รายงานน่าจะมียละเอียดมากกว่านี้ ดูจากรายงานแจ้งว่าปากมดลูกเปิด แพทย์ก็พยายามใช้เครื่องดูดดึงเด็กออกไม่ได้จึงผ่าตัดตามมาตรฐานแต่อย่างไรก็ตาม รายงานที่ปรากฏนี้ดูแล้วยังไม่เพียงพออย่างน้อยเกินไป

ความเห็นของนางสาวพจสนาฯ และของแพทย์หญิงอรพรรณฯ ดังกล่าว ทำให้เชื่อได้ว่าการกล่าวหาของผู้ร้องที่กล่าวหาว่าโรงพยาบาลพญาไท ๑ ปกปิดและแก้ไขเอกสารการตรวจรักษาหรือเวชระเบียนให้ตนพินิจ เป็นความจริงดังที่กล่าวหา ประกอบกับผู้ร้องเพิ่งตั้งครรภ์บุตรคนแรกและบุตรมีน้ำหนักถึง ๔,๐๕๐ กรัม ย่อมเป็นการธรรมดาที่จะคลอดด้วยวิธีธรรมชาติได้ยาก โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจากรายงานของแพทย์หญิงบรรยงค์ฯ ผู้ทำคลอดที่ส่งให้แพทย์สภาประกอบการพิจารณาเรื่องและผู้ร้องร้องเรียนที่บ้านที่กว่าเมื่อเวลา ๐.๓๑ - ๐๑.๐๐ น. ของวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๓๔ ปากมดลูกเปิดหมด หัวอยู่ระดับ + ๑ เด็กอยู่ในท่านอนหงายหัวต่ำอีกเล็กน้อย ผู้ป่วยไม่ยอมให้ผ่าตัด จึงได้ลองใช้เครื่องดูดสุญญากาศ (Vacuum) โดยใช้ Cup No. 5 ใช้ความดัน ๖ ลองดูดถึง ๒ ครั้ง (แต่แพทย์หญิงบรรยงค์ฯ ให้การในคดีแพ่งที่ บริษัท โรงพยาบาลพญาไท ๑ จำกัด เป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้องว่าดูดครั้งเดียวแต่ดึง ๒ ครั้ง) เด็กไม่ขยับเขยื้อน ย่อมเป็นสิ่งแสดงให้เห็นได้อีกประการหนึ่งว่าเด็กตัวใหญ่ไม่อาจทำคลอดตามปกติได้ ซึ่งแพทย์ผู้ชำนาญและมีประสบการณ์ย่อมสามารถตัดสินใจใช้ดุลพินิจในทางที่เหมาะสมและเพื่อความปลอดภัยทั้งแม่และเด็กได้โดยไม่ยากเย็นอะไรนัก ประกอบกับตามบันทึกของแพทย์ดังกล่าวระบุว่าได้กระทำโดยใช้เครื่องดูดเพียง ๒ ครั้ง (แต่ตามคำของผู้ร้องบอกว่ากระทำอยู่หลายครั้ง) และเป็นการกระทำตรงหัวทวย (ตามคำชี้แจงของนายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เลขา นายแพทย์สภา ชี้แจงต่อคณะอนุกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ ว่า เด็กก่อนคลอดปกติจะอยู่ในท่านอนคว่ำตรงกับแพทย์หญิงบรรยงค์ฯ แต่รายนี้อนหงาย) ตามรายงานของแพทย์เป็นเหตุให้หัวทวย ช้ำบวม ปัจจุบันก็ยังมีร่องรอยและผมไม่ขึ้น กรณีจึงไม่น่าจะเป็นเส้นเลือดขอดขนาด ๕ - ๖ ซม. จนต้องใช้วิธีผ่าตัดออกทางหน้าท้องตามที่แพทย์รายงาน แต่เมื่อพิจารณาจากคำให้การของแพทย์หญิงบรรยงค์ฯ ในคดีแพ่งที่ บริษัท โรงพยาบาลพญาไท ๑ จำกัด เป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้อง ที่ให้การว่าเด็กอยู่ในท่านอนหงาย ซึ่งปกติเด็กต้องอยู่ในท่านอนคว่ำ และการใช้เครื่องดูดไม่สามารถกระทำได้บริเวณท้ายทอย เนื่องจากเครื่องไม่สามารถเข้าถึงบริเวณดังกล่าวได้ อันเป็นข้อโต้แย้งกันอยู่แต่ตามคำของนายแพทย์สมศักดิ์ฯ ที่ชี้แจงยืนยันต่อคณะอนุกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ ว่ารอยที่ท้ายทอยเกิดจากเครื่องดูด กรณีจึงนับว่าเป็นพิรุณได้ประการหนึ่ง นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจาก

รายงานแพทย์ที่ระบุว่าได้ทำ Low Transverse Caesarean Section เด็กชายออกง่ายโดยไม่ต้องใช้คีมช่วย นั้น ก็ขัดแย้งกับข้อเท็จจริง เพราะตามข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าเป็นการผ่าตัดเด็กออกทางหน้าท้องย่อมเป็นการแน่นนอนอยู่แล้วว่าไม่จำเป็นต้องใช้คีมช่วยตั้งแต่ประการใด รายงานของแพทย์ผู้ทำคลอดจึงเป็นพิรุณ

นอกจากนี้ ตามทางการพิจารณาของศาลแพ่งที่ผู้ร้องเป็นโจทก์ฟ้องโรงพยาบาลพญาไท ๑ กับพวก รวม ๓ คน ยังได้ความอีกว่า หลังจากผ่าตัดทำคลอดบุตรชายผู้ร้องออกมาได้ ๑ วัน เด็กเริ่มมีอาการตัวเหลือง จนต้องมีการรักษาโดยวิธีส่องไฟในเวลาต่อมา แต่อาการไม่ดีขึ้นจึงต้องให้การรักษาด้วยวิธีการถ่ายเลือดทางสายสะดือ จนอาการตัวเหลืองดีขึ้นตามลำดับจนเป็นปกติ และอนุญาตให้ผู้ร้องกับบุตรชายกลับบ้านได้ในวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๔ แต่ก่อนกลับนายแพทย์สันติ ฯ กุมารแพทย์ตรวจพบว่าแขนข้างซ้ายของบุตรชายอ่อนแรง แต่ขยับและงอข้อศอกได้บ้าง จึงให้เจาะเลือดเพื่อเพาะเชื้อก่อนและสั่งให้พาเด็กมาทำกายภาพบำบัดที่โรงพยาบาลในวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๓๔ ซึ่งผู้ร้องก็พาบุตรไปตรวจรักษาตามกำหนดนัด หลังจากนั้นก็ไม่ได้พาไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาลพญาไท ๑ อีกเลย

ตามทางการตรวจสอบของแพทย์สภาได้ความต่อมาอีกว่า ผู้ร้องได้พาบุตรไปทำกายภาพบำบัดที่โรงพยาบาลธนบุรี เนื่องจากอยู่ใกล้บ้านในวันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๓๔ ซึ่งปรากฏตามเวชระเบียนของโรงพยาบาลธนบุรีว่าหลังการผ่าตัดทำคลอดแล้ว เด็กแขนขาซ้ายไม่ค่อยขยับอ่อนแรง มีรอยคล้าย vacuum ที่หัวทอย หลังจากนั้นผู้ร้องได้พาเด็กไปทำกายภาพบำบัดอีกหลายครั้ง คือ วันที่ ๑๘ , ๑๙ , ๒๐ , ๒๑ , ๒๒ , ๒๓ , ๒๔ , ๒๖ เมษายน ๒๕๓๔ แต่อาการขาข้างซ้ายกลับทรุดลงบวมแดงมากขึ้น แพทย์จึงส่ง X-ray พบว่ามีแอ่งหนองบริเวณข้อสะโพกซ้ายจะต้องเจาะหนองออก แต่ผู้ร้องเห็นว่าต้องเสียค่าใช้จ่ายมากจึงพาบุตรไปเจาะหนองที่โรงพยาบาลบางขุนเทียนที่ตนมีแพทย์เป็นญาติกันไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย

จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงเป็นที่เห็นได้อย่างชัดเจนว่า การที่เกิดหนองเป็นแอ่งที่ข้อสะโพกซ้ายของบุตรชายผู้ร้องมีโรงพยาบาลที่ให้การตรวจรักษาเพียง ๒ แห่ง คือ โรงพยาบาลพญาไท ๑ กับโรงพยาบาลธนบุรี ซึ่งตามความเห็นของศาสตราจารย์นายแพทย์ประยุทธ ศิริบุญย ประธานชมรมเวชปฏิบัติทารกแรกเกิดแห่งประเทศไทย ที่ตอบหนังสือของประธานคณะกรรมการจริยธรรม ฯ ชุดที่ ๔ ของแพทย์สภาว่า อาการผิดปกติของเด็กมีสาเหตุมาจากการติดเชื้อแบคทีเรียที่ข้อสะโพกซ้าย ซึ่งผ่านมาจากกระแสเลือดแล้วไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องเหมาะสมในระยะแรกอาการผิดปกติจึงมากขึ้น ซึ่งตามข้อเท็จจริงก็ฟังเป็นยุติว่าแพทย์ของโรงพยาบาลพญาไท ๑ เป็นผู้ทำคลอดและมีการถ่ายเลือดเด็กด้วยการสอดสายพลาสติกทางสายสะดือ เพื่อรักษาอาการตัวเหลืองเป็นเวลา ๑ วันด้วย ย่อมอาจเป็นสาเหตุใกล้ชิดที่ก่อให้เกิดการติดเชื้อแบคทีเรียทางกระแสเลือดมากกว่าโรงพยาบาลธนบุรี ซึ่งเป็นเพียงผู้ทำกายภาพบำบัดให้บุตรชายผู้ร้องเป็นเวลา ๑๐ กว่าวันหลังจากเด็กกลับบ้านแล้ว ประกอบกับตามข้อเท็จจริง

ก็ไม่ปรากฏว่าหลังจากโรงพยาบาลบางขุนเทียนเจาะหนองออกแล้ว บุตรชายผู้ร้องได้กลับมีหนองบริเวณดังกล่าวอีก จึงเชื่อได้ว่าการติดเชื้อแบคทีเรียดังกล่าวเกิดจากการตรวจรักษาของแพทย์โรงพยาบาลพญาไท ๑ และเนื่องจากการติดเชื้อจนเกิดหนองเป็นแอ่งเพิ่งฉาย X-ray พบเมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๔ ซึ่งหากนับตั้งแต่วันถ่ายเลือดให้เด็กเมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๔ เป็นเวลาประมาณ ๒๒-๒๓ วัน (เอาสายพลาสติกออกเมื่อวันที่ ๔) ซึ่งผมมั่นใจกว่าจะรักษาได้ทันทั่วที่เป็นเหตุให้หนองกัดข้อสะโพก จนผิดรูปและมุมไม่อาจเข้ากับเบ้าสะโพกได้และเด็กพิการไม่อาจรักษาให้เป็นปกติได้ในที่สุด ดังความเห็นของพันเอกนายแพทย์กอบ โชค พัววิไล แพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางโรคกระดูก ผู้เคยทำศัลยกรรมทางกระดูกบุตรชายผู้ร้องที่โรงพยาบาลวิชัยยุทธ และนายแพทย์ยงยุทธ วัชรคุลย์ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางโรคกระดูกและทำศัลยกรรมทางกระดูกของโรงพยาบาลศิริราช คนสุดท้ายที่ตรวจรักษาให้ความเห็นต่อคณะกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ ของแพทยสภาซึ่งแม้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวจะไม่ชี้ชัดว่าเกิดจากการตรวจรักษาของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ก็ตาม

ยิ่งกว่านี้ จากตามคำยืนยันของผู้ร้องก็ได้รับความอีกว่า เมื่อแพทย์โรงพยาบาลพญาไท ๑ อนุญาตให้พานบุตรกลับบ้านเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๔ แต่บุตรก็ร้องไห้ครวญครางตลอดทั้งคืน ตนจึงโทรศัพท์ไปปรึกษากับแพทย์ของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ได้รับคำตอบว่า เด็กร้องโคลิค (ร้องปวดท้อง) ไม่ต้องกังวล แต่ตนสังเกตเห็นว่าแขนซ้ายและขาซ้ายบุตรไม่ขยับเขยื้อน ขาซ้ายมีรอยแดงผิดปกติ เมื่อไปพบแพทย์เพื่อทำกายภาพบำบัดที่โรงพยาบาลพญาไท ๑ ตามที่แพทย์นัด เมื่อวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๓๔ ก็ได้บอกอาการให้นายแพทย์สันติฯ ทราบ นายแพทย์สันติฯ ได้จับเด็กยื่นเพื่อให้เท้าแตะพื้น แต่เท้าซ้ายเด็กไม่ยอมแตะแตะแต่เท้าขวา ประเด็นนี้แม้นายแพทย์สันติฯ สุทธิพินทะวงศ์ กุมารแพทย์ผู้ตรวจรักษา จะปฏิเสธมาในหนังสือลงวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๓๗ ตอบชี้แจงต่อประธานอนุกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ ว่า ตนได้ตรวจรักษาดูแลบุตรชายผู้ร้องตามหลักวิชาการตามมาตรฐานชั้นสูงของระดับสากล และได้พบความผิดปกติตามที่บอกให้บิดามารดาเด็กทราบตามความจริงทุกประการ ยืนยันว่าตนไม่พบความผิดปกติหรือความพิการที่ขาซ้ายของเด็กแต่อย่างใด เพราะถ้าพบก็ต้องทำบันทึกไว้ในเวชระเบียนก็ตาม แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเวชระเบียนของโรงพยาบาลธนบุรีที่ผู้ร้องพานบุตรชายไปทำกายภาพบำบัดตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายน ๒๕๓๔ เป็นต้นมาแพทย์ก็ได้จับบันทึกว่าอาการของขาซ้ายของบุตรชายผู้ร้อง โดยเฉพาะวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๓๔ แพทย์บันทึกว่ามารดาสังเกตขาซ้ายขยับน้อยกว่าขาขวา และวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๓๔ ขาซ้ายบวมจึงส่งตัวเด็กไป X-ray อันแสดงให้เห็นถึงความละเอียดรอบคอบของแพทย์โรงพยาบาลทั้งสองต่างกัน ประกอบกับข้อที่นายแพทย์สันติฯ ให้การในชั้นพิจารณาของศาลแพ่งที่ถูกผู้ร้องเป็นโจทก์ฟ้องว่า ก่อนที่จะให้กลับบ้านได้มีการเจาะตรวจเลือดเด็ก ผลการตรวจไม่พบการติดเชื้อในกระแสเลือด นั้น ก็ขัดแย้งกับข้อเท็จจริงในหนังสือชี้แจงต่อประธานคณะกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ ตามที่กล่าวในข้างต้นที่ไม่กล่าวในประเด็นการเจาะเลือดไว้เลย และตามหลักฐานเวชระเบียนของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ก็ปรากฏว่ามีการเจาะเลือดเพื่อตรวจนับเม็ดโลหิตขาว

๒ ครั้ง มิได้ตรวจหาเหตุการณ์ติดเชื้อแบคทีเรีย โดยครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๓๔ นับได้ ๑๑,๔๐๐ ตัว ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๗ เมษายน ๒๕๓๔ นับได้เพิ่มขึ้นจำนวน ๒๐,๒๐๐ ตัว ซึ่งเมื่อนายแพทย์สันติฯ จะให้การต่อศาลแพ่งในคดีที่บริษัท โรงพยาบาลพญาไท ๑ จำกัด เป็นโจทก์ฟ้องผู้ร้องกับพวกรวม ๗ คน เป็นจำเลย ว่าจำนวนเม็ดโลหิตขาวดังกล่าว อยู่ในเกณฑ์ปกติของเด็กอายุ ๗ ถึง ๘ วัน ก็ตาม แต่นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ อธิบดีกรมพัฒนาแพทย์แผนไทย และกรรมการแพทยสภา (ขณะประชุมชี้แจงต่อคณะกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ) ก็ได้ชี้แจงว่า จำนวนเม็ดโลหิตขาวที่สูงถึง ๒๐,๒๐๐ ตัวนั้นสูงผิดปกติ ประกอบกับเด็กมีไข้สูง แม้กระทั่งนักเรียนแพทย์ย่อมต้องรู้ว่า มีสิ่งผิดปกติ นอกจากนี้ ในรายงานการเจาะเลือด พนักงานผู้เจาะเลือดได้เขียนอักษรภาษาอังกฤษเป็นตัว R ไว้ ซึ่งหมายความว่าตรวจซ้ำแล้วเม็ดโลหิตขาวยังสูงอยู่ ในเวชระเบียนพยาบาลก็บันทึกไว้ว่ารายงานให้แพทย์ของคนไข้ทราบแล้ว แต่แพทย์เจ้าของไข้กลับไม่ตรวจรักษา อีกทั้งข้อที่นายแพทย์สันติฯ อ้างว่าได้เจาะเลือดเด็กเพื่อเพาะเชื้อ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๔ เมื่อพบว่าไม่มีการติดเชื้อ (เพาะเชื้อไม่ขึ้น) จึงอนุญาตให้คนไข้กลับบ้านนั้น ก็มีพยานหลักฐานให้เชื่อได้ว่าเป็นการแก้ตัว เนื่องจากผลการตรวจวิเคราะห์ออกมาเมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๓๔ แสดงว่าแพทย์อนุญาตให้คนไข้กลับบ้านก่อนผลการวิเคราะห์ออก มิใช่ไม่พบเชื้อจึงอนุญาตให้กลับรายงานของแพทย์ในกรณีนี้จึงเป็นความเท็จ

นอกจากนี้ นายแพทย์วิชัยฯ ยังยืนยันอีกว่า จากประสบการณ์ที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการสภาผู้แทนราษฎรของแพทยสภา และเป็นกรรมการแพทยสภาติดต่อกันมา ๘ สมัย และ ๑๖ ปี ตามลำดับ คนเชื่อว่าข้อร้องเรียนของผู้ร้องมีมูล เนื่องจากชมรมเวชปฏิบัติทารกแรกเกิดแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นว่า ผู้ป่วยรายนี้น่าจะติดเชื้อในช่วงแรกหลังคลอดและการวินิจฉัยไม่เหมาะสม ทำให้ข้อกระดูกหายไปจนพิการ ประกอบกับมีหลักฐานว่าเด็กรายนี้ร้องมากผิดปกติ ขณะอยู่ที่โรงพยาบาลพญาไท ๑ จึงเชื่อว่าการตรวจรักษาของแพทย์ต้องผิดพลาด ซึ่งเมื่อพิจารณาประกอบกับคำชี้แจงของนายแพทย์อำนาจ จิรศิริกุล ผู้แทนจากราชวิทยาลัยออร์โธปิดิกส์แห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในแพทย์ที่เข้าร่วมรับฟังและชี้แจงข้อมูลให้ผู้ร้องเข้าใจในกระบวนการรักษาเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๕ ตามมติของคณะกรรมการแพทยสภายังได้ให้ความเห็นว่า เด็กแรกเกิดติดเชื้อที่สะโพกพบน้อยมาก ส่วนใหญ่พบในช่วงเด็กอายุ ๓-๔ ขวบ แต่กรณีนี้เด็กมีไข้ขึ้นชัดเจนมีผลเม็ดเลือดขาวขึ้นมากผิดปกติทำให้มีเหตุสงสัยเพียงพอที่จะวินิจฉัยโดยไปดูว่าข้อสะโพกมีหนองหรือไม่ ซึ่งเป็นความเห็นทำนองเดียวกับนายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เรขา หนึ่งในคณะแพทย์ที่ร่วมรับฟัง ฯ กล่าวว่าการที่เม็ดโลหิตขาวสูงนั้นมีสาเหตุมากมายไม่จำกัดเฉพาะเกิดจากการติดเชื้อเสมอไป แต่เห็นด้วยว่าเม็ดเลือดขาวผิดปกติ แพทย์ต้องดู ๒ ด้าน อาจถูกกล่าวหาว่าให้การรักษาเกินความจำเป็นและให้การรักษาน้อยเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของนายแพทย์วิชัยฯ แม้นายแพทย์สมศักดิ์ โล่ห์เรขา จะได้ชี้แจงต่อคณะกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ เมื่อวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๔๕ ในฐานะนายกแพทยสภา แย้งในทำนองว่า จำนวนเม็ดโลหิตขาวมีมากผิดปกติ ไม่ได้หมายความว่า จะสรุปได้ทันทีว่าเด็กติดเชื้อ เนื่องจากบางทีเด็กเครียด เจาะเลือด

ไปตรวจก็อาจพบว่ามีเม็ดโลหิตขาวสูงก็ได้ ต้องดูรูปร่างของเม็ดโลหิตขาวประกอบด้วย และเด็กรายนี้มีไข้สูงเพียงครั้งเดียวก็ไม่มีอีก รวมทั้งชี้แจงอีกว่า การที่มีการเพาะเชื้อแล้วไม่พบการติดเชื้อนั้น เป็นไปได้ว่าเชื้อกระจายเข้าสู่กระแสเลือดและไปสู่การติดเชื้อในข้อกระดูก แต่เนื่องจากเด็กแข็งแรง จึงเพาะเชื้อไม่ขึ้นและการติดเชื้อในข้อสะโพกนั้น อยู่ลึกมากไม่สามารถสังเกตเห็นได้จากอาการบวมแดงของเนื้อที่ผิวหนัง ต้อง X-ray จึงจะเห็น แต่นายแพทย์สมศักดิ์ ก็ชี้แจงอีกว่า เด็กออกจากโรงพยาบาลพญาไท ๑ ไปเมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๓๔ แต่ไปเจาะหนองออกวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๓๔ เขาเด็กมีหนองหลังจากออกจากโรงพยาบาล ๒๐ วัน รวมทั้งยืนยันว่าที่ท้ายทอยของหัวเด็กเกิดจากเครื่องดูดสุญญากาศ และเกิดได้บ่อยจากการใช้เครื่องดูด ข้อมแสดงให้เห็นได้ว่า แพทย์ผู้ทำคลอดและตรวจรักษานูตราชยผู้ร้องประมาท ขาดความระมัดระวังในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพทางเวชกรรมได้เช่นกัน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า จากพยานพดิดเหตุแวดล้อม กรณีดังกล่าวทำให้เชื่อได้ว่า แพทย์ผู้ทำคลอดและตรวจรักษานูตราชยผู้ร้องของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ประมาทเลินเล่อไม่ระมัดระวังในการตรวจรักษาผู้ป่วยและทำการต่ำกว่ามาตรฐาน เป็นสาเหตุให้นูตราชยผู้ร้องติดเชื้อแบคทีเรียจากการสอดสายพลาสติกทางสายสะดือ ทำให้มีหนองที่ข้อสะโพกซ้าย และไม่ได้รับการรักษาทันที่ ทำให้เชื้อแบคทีเรียกระจายเข้าสู่กระแสโลหิตและไปสู่ข้อสะโพก ทำให้เกิดอักเสบและเป็นหนอง อันเป็นเหตุให้ขาข้างซ้ายสั้นและเจริญช้ากว่าขาข้างขวา และได้รับความทุกข์ทรมานไปตลอดชีวิต กรณีจึงเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง และยังคงอยู่ตลอดไปตราบนูตราชยของผู้ร้องยังมีชีวิตอยู่ จึงควรได้รับการเยียวยาตามกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิการเมืองของสหประชาชาติที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๓๕

๔.๒ สำหรับประเด็นที่จะต้องพิจารณาว่ากระบวนการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนของคณะกรรมการแพทยสภาไม่ชอบธรรมจริงหรือไม่ อย่างไร นั้น

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า ตามพยานหลักฐานฟังได้ว่า ในช่วงเวลาที่ผู้ร้องไปร้องเรียนโรงพยาบาลพญาไท ๑ ต่อแพทยสภา เมื่อปี ๒๕๓๗ นั้น ยังไม่มีระเบียบกฎหมายให้คณะกรรมการแพทยสภา หรือคณะอนุกรรมการจริยธรรมฯ ที่แต่งตั้งโดยคณะกรรมการแพทยสภา กำหนดให้คณะกรรมการแพทยสภาหรือคณะอนุกรรมการจริยธรรมฯ ต้องเรียกหรือให้โอกาสผู้ร้องเรียนกล่าวโทษแพทย์เข้าชี้แจงหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติม หากแต่เพียงจะมีข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยกระบวนการพิจารณาคดีด้านจริยธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม พ.ศ. ๒๕๔๐ ที่กำหนดให้คณะกรรมการฯ ต้องเรียกหรือให้โอกาสผู้ร้องเข้าชี้แจง ดังนั้น แม้จะเกิดเรื่องราวจะเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการแพทยสภาและหรือคณะอนุกรรมการจริยธรรมฯ ตามที่เห็นสมควรหากมีข้อมูลอย่างเพียงพอที่สามารถจะวินิจฉัยได้ก็ไม่จำเป็นต้องเรียกหรือให้โอกาสผู้ร้องเรียนกล่าวโทษเข้าชี้แจงก็ได้ ดังที่ศาลจังหวัดนนทบุรีได้วินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาที่ผู้ร้องกับพวก

ก็ตาม แต่ในหลักแห่งนิติธรรม และหลักสิทธิมนุษยชน เมื่อมีผู้เสียหายร้องเรียนและความเดือดร้อน เป็นเรื่องร้ายแรงต่อสุขภาพและอนาคตของเด็ก จึงควรเป็นหลักการขั้นพื้นฐานที่พึงปฏิบัติ คณะกรรมการแพทยสภาจึงยังคงต้องเชิญผู้ร้องในฐานะผู้เสียหาย และผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงเข้าร่วม ชี้แจงเพื่อได้ข้อมูลครบถ้วน

กรณีจึงถือได้ว่าการที่คณะกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ ไม่เชิญผู้ร้องมาให้ ข้อมูลเป็นการพิจารณาไปโดยฟังความไม่รอบด้าน และเป็นกรกระทำที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้อง

ส่วนประเด็นที่ผู้ร้อง ร้องเรียนว่าคณะกรรมการแพทยสภาเอนเอียงหรือเข้าข้าง แพทย์ด้วยกัน นั้น เมื่อพิจารณาจากคำชี้แจงของนายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ที่ได้ชี้แจงต่อ คณะอนุกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ ว่าคณะกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ วินิจฉัยยกคำร้องเรียน ของผู้ร้องผิดหลักวิชาการแพทย์ เพราะมีการถ่ายเลือดทำให้ติดเชื้อที่ข้อสะโพก ระหว่างวันที่ ๔ ถึง ๘ เมษายน ๒๕๖๔ ขณะเด็กอยู่โรงพยาบาลพญาไท ๑ ประกอบกับตามความเห็นของชมรมเวชปฏิบัติ ทารกแรกเกิดแห่งประเทศไทย ที่คณะกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ ได้มีหนังสือไปสอบถาม ก็ให้ความเห็นว่า จากเอกสารประวัติการคลอดและการรักษาที่ส่งให้ชมรมฯ ประกอบการให้ ความเห็นนั้น เชื่อได้ว่าอาการผิดปกติของเด็กมีสาเหตุมาจากการติดเชื้อแบคทีเรียที่ข้อสะโพกข้างซ้าย ซึ่งผ่านมาทางกระแสเลือดแล้วไม่ได้รับการรักษาที่ถูกต้องเหมาะสมในระยะแรก อาการผิดปกติ จึงมีมากขึ้น นอกจากนี้ ยังปรากฏจากเอกสารรายงานการร่วมรับฟังและชี้แจงข้อมูลให้ผู้ร้อง เข้าใจในกระบวนการรักษาเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๔๕ อีกว่า นางสาวพจสนาฯ หัวหน้าศูนย์ รับเรื่องร้องเรียนมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค ได้ให้ความเห็นสอดคล้องกับแพทย์หญิงอรุณวรรณ ศิริวัฒน์ ทำนองว่า เอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ ไม่เพียงพอ ที่จะลงความเห็นในครั้งนั้นได้ โดยเฉพาะนายไพฑูรย์ ศิริพัฒน์ ซึ่งเข้าร่วมรับฟังการชี้แจงใน วันดังกล่าวยังได้กล่าวในทำนองว่า เม็ดเลือดขาวสองหมื่นกว่าไม่น่าจะปล่อยให้ผู้ป่วยกลับบ้าน แพทย์ควรที่จะรับผู้ป่วยไว้รอดูอาการก่อน จึงไม่ยุติธรรมในคดีนี้ ผมเชื่อว่าแพทย์ที่ร่วมนั่งรับฟัง การชี้แจงในห้องนี้มองออก แต่ไม่กล้าชี้ตรงๆ เพราะอาจจะไปขัดกับการที่วินิจฉัยไปแล้ว อันแสดง ให้เห็นว่าการพิจารณาและวินิจฉัยของคณะกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ มีเอกสารหลักฐาน ประกอบการพิจารณาไม่ครบถ้วน หรือไม่เพียงพอแก่การมีความเห็น เป็นเหตุให้ผลการวินิจฉัย คลาดเคลื่อนต่อข้อเท็จจริง ดังจะเห็นได้จากความเห็นในบางช่วงบางตอนที่คณะกรรมการ จริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ ที่เห็นว่า แพทย์ของโรงพยาบาลบางขุนเทียนเจาะดูหนองที่ข้อสะโพกซ้าย เด็กออกโดยไม่วางยาสลบ ซึ่งก็มีไขสาเหตุที่แท้จริงของการติดเชื้อแบคทีเรีย อีกทั้งตามข้อเท็จจริง ก็ไม่ปรากฏว่าหลังจากที่แพทย์โรงพยาบาลบางขุนเทียนเจาะหนองออกแล้ว เด็กได้เกิดอาการ เป็นหนองขึ้นมาอีก จึงเป็นวินิจฉัยที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อนดังที่นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์ ชี้แจง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นว่า แม้ตามพยานหลักฐานยังไม่อาจ ชี้ชัดได้ว่าเป็นการกระทำไปโดยเจตนาเพื่อช่วยเหลือหรือเข้าข้างแพทย์ของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ตามที่ผู้ร้องกล่าวหาก็ตาม แต่ตามพยานหลักฐานก็ฟังได้ว่าการวินิจฉัยของคณะกรรมการ

จริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ ผิดพลาดคลาดเคลื่อน พิจารณาโดยมีเอกสารข้อมูลไม่ครบถ้วนและรอบด้าน จึงสมควรที่คณะกรรมการแพทยสภาจะพิจารณารื้อฟื้นเรื่องขึ้นพิจารณาใหม่ เพื่อความเป็นธรรมต่อผู้ร้อง

โดยสรุป พยานหลักฐานฟังได้ว่าผู้ร้องได้ไปฝากครรภ์กับแพทย์ของโรงพยาบาล พญาไท ๑ และไปพบแพทย์ตามที่นัด ซึ่งตามหลักการแพทย์จะต้องมีการชั่งน้ำหนักตัวแม่เด็กทุกครั้ง เพื่อประกอบการวิเคราะห์ถึงการพัฒนาการของเด็กในครรภ์ แพทย์ผู้ทำคลอดเด็กย่อมต้องรู้ว่า เด็กในครรภ์จะตัวใหญ่หรือตัวเล็กจากการอ่านหรือดูบันทึกประวัติการตรวจรักษาหรือเวชระเบียน และสามารถตัดสินใจได้ว่าจะดำเนินการทำคลอดเด็กด้วยวิธีให้คลอดตามธรรมชาติหรือผ่าตัดออก ทางหน้าท้อง เพื่อความปลอดภัยทั้งตัวแม่และตัวเด็ก แต่แพทย์ผู้ทำคลอดหรือสูตินรีแพทย์รายนี้ กลับทำคลอดตามธรรมชาติ ทั้ง ๆ ที่บุตรชายผู้ร้องมีน้ำหนักตัวถึง ๔,๐๕๐ กรัม ซึ่งตัวใหญ่มาก ขากแก่การออกทางช่องคลอด ด้วยการใช้เครื่องดูดสุญญากาศ (Vacuum extraction) ดึงที่ศีรษะ ของเด็ก ซึ่งอยู่ในท่านอนผิปกติ เป็นเหตุให้หัวทอยของเด็กที่ถูกดึงอย่างแรงหลายครั้งซ้ำววม จนนำไปสู่อาการตัวเหลืองและเป็นไข้หลายวัน จนกุมารแพทย์ต้องตรวจด้วยการถ่ายภาพเลือด โดยการสอดสายพลาสติกผ่านทางสายสะดือเพื่อรักษาอาการตัวเหลืองของเด็ก และทำให้เด็กติดเชื้อ แบคทีเรียผ่านทางกระแสเลือดสู่ข้อสะโพกซ้ายซึ่งอยู่ลึกมาก ไม่สามารถมองเห็นหรือสังเกต อาการได้ด้วยสายตา นอกจากนี้ ในการเจาะเลือดเด็กเพื่อตรวจนับเม็ดโลหิตขาว ๒ ครั้ง ก็นับจำนวนได้ถึง ๑๑,๔๐๐ ตัวในครั้งแรก ซึ่งนับว่าสูงมากจนต้องมีการถ่ายภาพเลือด ครั้นหลังจาก มีการถ่ายภาพเลือด ๒ วัน กลับปรากฏว่าเม็ดโลหิตขาวมีมากขึ้นถึงเกือบเท่าตัว ซึ่งกุมารแพทย์รายนี้ควร จะได้เฉลียวใจตามหลักวิชาการแพทย์ว่าเด็กอาจมีการติดเชื้อ แม้จะพบได้น้อยรายที่เด็กแรกเกิดเกิด การติดเชื้อแบคทีเรียที่ข้อสะโพกก็ตาม แต่กุมารแพทย์กลับปล่อยให้ผู้ร้องพาเด็กกลับบ้าน ทั้ง ๆ ที่ควรต้องให้อยู่ตรวจรักษาอาการเพื่อความปลอดภัยของเด็ก แม้กุมารแพทย์จะกล่าวอ้างว่า ก่อนอนุญาตให้กลับบ้านได้มีการส่งเด็กไปเจาะเลือดเพาะเชื้อก่อนก็ตาม แต่ผลการวิเคราะห์เลือด ก็ออกเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๓๔ ซึ่งเป็นเวลาภายหลังที่อนุญาตให้ผู้ร้องพานบุตรกลับบ้านไปแล้ว ๓ วัน ประกอบกับตามหลักฐานก็ไม่ปรากฏโรงพยาบาลที่ให้การตรวจรักษาบุตรผู้ร้องในภายหลัง ได้แก่แพทย์โรงพยาบาลธนบุรี ซึ่งเป็นเพียงผู้ทำการกายภาพบำบัดเด็กและ X-ray พบหนอง ที่ข้อสะโพกซ้าย และแพทย์โรงพยาบาลบางขุนเทียนผู้ทำการเจาะดูดหนองออก แล้วเด็กเกิดอาการ ดังกล่าวขึ้นอีก กรณีจึงเชื่อได้ว่าสูตินรีแพทย์ผู้ทำคลอดและกุมารแพทย์ผู้ตรวจรักษาบุตรผู้ร้อง กระทำการต่ำกว่ามาตรฐานทางการแพทย์ ประมาทเลินเล่อในการทำคลอดและการตรวจรักษา เป็นเหตุให้บุตรผู้ร้องติดเชื้อแบคทีเรียที่ข้อสะโพกซ้าย และไม่ได้รับการรักษาได้อย่างทันที่วงที่ ทำให้หนองกักข้อสะโพกจนผิครุปร่าง ไม่อาจเข้ากับเบ้าสะโพกได้จนขาพิการในที่สุด กรณีจึงเป็นการ ละเมิดสิทธิมนุษยชนของเด็กอย่างร้ายแรง

สำหรับกรณีของแพทยสภา แม้พยานหลักฐานยังไม่อาจชี้ชัดได้ว่า คณะกรรมการแพทยสภาและคณะอนุกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ เข้าข้างแพทย์ด้วยกันตามที่ผู้ร้อง กล่าวหาก็ตาม แต่ก็มีพยานบุคคลหลายคนซึ่งมีทั้งแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนมูลนิธิเพื่อคุ้มครอง

๕

ผู้บริหารที่ได้เข้าร่วมประชุมชี้แจงให้ผู้ร้องเข้าใจในกระบวนการรักษาเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๕ ยืนยันทำนองว่า คณะอนุกรรมการจริยธรรมฯ ชุดที่ ๔ และคณะกรรมการแพทยสภา มีคำวินิจฉัยไปโดยมีเอกสารข้อมูลไม่ครบถ้วน จึงวินิจฉัยผิดพลาดเคลื่อนจากหลักวิชาการแพทย์ ซึ่งถือว่าไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้อง คณะอนุกรรมการด้านสุขภาพอนามัยฯ มีมติขอให้แพทยสภาชี้แจงเรื่องนี้ขึ้นพิจารณาใหม่ เมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๕๕ ด้วยความคาดหวังว่าแพทยสภาจะเร่งรัดเรื่องนี้ แต่ปรากฏว่าแพทยสภา ได้มีหนังสือที่ พส.๐๑๑/๒๗๗๔ ลงวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ส่งเรื่องต่อให้คณะกรรมการที่ปรึกษาของแพทยสภาพิจารณาให้ความเห็น ซึ่งจนถึงบัดนี้ก็ไม่มีผลสืบหน้าแต่ประการใด

๕. มติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

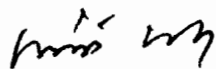
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ มีมติที่ประชุมครั้งที่ ๒๘/๒๕๕๐ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๐ ว่า แพทย์ผู้ทำคลอด และกุมารแพทย์ของโรงพยาบาลพญาไท ๑ ประมาณเดือนเลือกรวมทั้งโรงพยาบาลพญาไท ๑ ไม่มีมาตรการแก้ไขเยียวยาจึงก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ส่วนกระบวนการตรวจสอบของคณะกรรมการแพทยสภาไม่เป็นธรรมต่อผู้ร้อง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ จึงกำหนดมาตรการแก้ไข ดังนี้

มาตรการแก้ไขปัญหา

๕.๑ ให้โรงพยาบาลพญาไท ๑ ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ตั้งแต่บุตรชายของผู้ร้องเริ่มมีอาการพิการ จนถึงปัจจุบันให้แก่ผู้ร้อง และให้ช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล รวมทั้งจัดหาอุปกรณ์ที่ได้มาตรฐานทางการแพทย์ให้แก่บุตรชายของผู้ร้อง จนกว่าจะหายจากอาการพิการ ทั้งนี้ ให้เริ่มดำเนินการทันที ตั้งแต่วันที่ได้รายงานฉบับนี้

๕.๒ ให้แพทยสภาชี้แจงเรื่องนี้ขึ้นพิจารณาใหม่ภายใน ๓๐ วันนับตั้งแต่วันที่ได้รับรายงานฉบับนี้

๕.๓ ให้กระทรวงสาธารณสุขวางมาตรการในการตรวจรักษาพยาบาลผู้ป่วย หรือผู้มารับบริการของโรงพยาบาลให้ได้มาตรฐานสากลยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการบันทึกการตรวจรักษาของแพทย์ในเวชระเบียนต้องมีรายละเอียดมากพอสมควร และต้องชัดเจนตรงตามข้อเท็จจริงและสมุ่ฐานของอาการอย่างแท้จริง ให้สามารถตรวจสอบได้ตามหลักธรรมาภิบาล

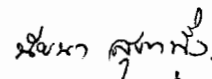
(นายเสน่ห์ จามริก)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

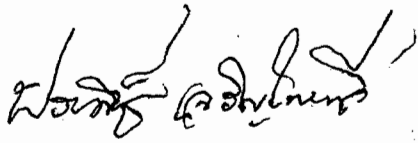
(นายจรัล ดิษฐาอภิชัย)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

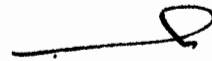

(นางสาวนัยนา สุภาพิ่ง)

กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

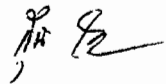
(นายประดิษฐ์ เจริญไทยทวี)
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

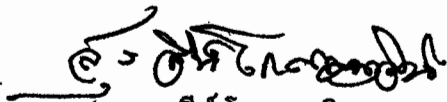
(นายวสันต์ พานิช)
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายสุทิน นพเกตุ)
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นางสุนี ไชยรส)
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นายสุรสิทธิ์ โกศลนาวิน)
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(คุณหญิงอัมพร มีสุข)
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(นางสาวอากร วงษ์สังข์)
กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พระราชบัญญัติ
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๔๒

พระราชบัญญัติ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พ.ศ. ๒๕๕๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒

เป็นปีที่ ๕๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

พระราชบัญญัตินี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สิทธิมนุษยชน” หมายความว่า ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของบุคคลที่ได้รับการรับรองหรือคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หรือตามกฎหมายไทย หรือตามสนธิสัญญาที่ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“ประธานกรรมการ” หมายความว่า ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๔ ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกระเบียบหรือประกาศโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ระเบียบและประกาศตามวรรคหนึ่งที่มีผลเป็นการทั่วไป เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา แล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติคณะหนึ่ง ประกอบด้วยประธานกรรมการคนหนึ่งและกรรมการอื่นอีกสิบคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งมีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นที่ประจักษ์ ทั้งนี้ โดยต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของทั้งหญิงและชาย และผู้แทนจากองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนด้วย

ให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการ
มาตรา ๖ ประธานกรรมการและกรรมการต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปีบริบูรณ์
- (๓) ไม่เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา ข้าราชการการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

(๔) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งของพรรคการเมือง

(๕) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

(๖) ไม่ติดยาเสพติดให้โทษ

- (๗) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๘) ไม่เป็นบุคคลที่ต้องคำพิพากษาให้จำคุกและถูกคุมขังอยู่โดยหมายของศาล
- (๙) ไม่เป็นบุคคลที่เคยต้องคำพิพากษาให้จำคุกตั้งแต่สองปีขึ้นไป โดยได้พ้นโทษมายังไม่ถึงห้าปีในวันได้รับการเสนอชื่อ เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท

(๑๐) ไม่เคยถูกไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกจากราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ หรือจากหน่วยงานของเอกชน เพราะทุจริตต่อหน้าที่ หรือเพราะประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง หรือถือว่ากระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ

(๑๑) ไม่เคยต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

(๑๒) ไม่เป็นกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ กรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๑๓) ไม่เคยถูกวุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่ง

มาตรา ๗ ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการต้อง

- (๑) ไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ
- (๒) ไม่เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น หรือไม่เป็นกรรมการหรือที่ปรึกษาของรัฐวิสาหกิจหรือของหน่วยงานของรัฐ
- (๓) ไม่ดำรงตำแหน่งใดในห้างหุ้นส่วน บริษัท หรือองค์การที่ดำเนินธุรกิจโดยมุ่งหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน หรือเป็นลูกจ้างของบุคคลใด

เมื่อวุฒิสภาเลือกบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) โดยได้รับความยินยอมของผู้นั้น ผู้ได้รับเลือกจะเริ่มปฏิบัติหน้าที่ได้ต่อเมื่อได้ลาออกจากการเป็นบุคคลตาม (๑) (๒) หรือ (๓) แล้ว ซึ่งต้องกระทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเลือก แต่ถ้าผู้นั้นมิได้ลาออกภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้นั้นไม่เคยได้รับเลือกให้เป็นกรรมการ และให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการใหม่แทน

มาตรา ๘ การสรรหาและการเลือกกรรมการให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้มีคณะกรรมการสรรหากรรมการประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด อัยการสูงสุด นายกฤษฎา นายความ อธิการบดีหรือผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคล แห่งละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน ผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนตามมาตรา ๒๔ แห่งละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสิบคน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิก

สภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน ผู้แทนสื่อมวลชนในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งเลือกกันเองกิจการละหนึ่งคนรวมเป็นสามคน และเลขาธิการ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นเลขานุการ และให้คณะกรรมการสรรหามีหน้าที่สรรหาและ จัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลที่เหมาะสมจะเป็นกรรมการตามมาตรา ๕ จำนวนยี่สิบสองคน โดยต้องคำนึงถึง การมีส่วนร่วมของทั้งหญิงและชายเสนอต่อประธานวุฒิสภา โดยต้องเสนอพร้อมความยินยอมของ ผู้ได้รับการเสนอชื่อนั้น รวมทั้งเอกสารหรือหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่าผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้ที่เหมาะสมกับ การเป็นกรรมการ และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖ ทั้งนี้ ภายในหกสิบวันนับแต่ วันที่มีเหตุทำให้ต้องมีการเลือกบุคคลให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว มติในการเสนอชื่อต้องมีคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนกรรมการสรรหาทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

(๒) ให้ประธานวุฒิสภาเรียกประชุมวุฒิสภาเพื่อมีมติเลือกผู้ได้รับการเสนอชื่อตาม (๑) ซึ่งต้องกระทำโดยวิธีลงคะแนนลับ ในการนี้ให้ผู้ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุด และมีคะแนนมากกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภาตามลำดับเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ แต่ถ้าไม่มี ผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการหรือมีผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการไม่ครบสิบเอ็ดคนให้นำรายชื่อผู้ไม่ได้รับเลือก ในคราวแรกนั้นมาให้สมาชิกวุฒิสภาออกเสียงลงคะแนนอีกครั้งหนึ่ง และในกรณีนี้ให้ถือว่าผู้ได้รับ คะแนนเสียงมากกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา เป็นผู้ได้รับเลือกเป็นกรรมการ ถ้ามีผู้ได้คะแนนเสียงเท่ากันอันเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับเลือกเกินสิบเอ็ดคน ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่า ผู้ใดเป็นผู้ได้รับเลือก ในกรณีที่ไม่มีผู้ใดได้รับเลือกเป็นกรรมการ หรือได้รับเลือกเป็นกรรมการไม่ครบ สิบเอ็ดคน ให้คณะกรรมการสรรหาคำเนินการสรรหาและจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลตาม (๑) เพื่อเสนอ วุฒิสภาลงมติเลือกใหม่

ให้ผู้ได้รับเลือกตาม (๒) ประชุมและเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการ แล้วแจ้งผล ให้ประธานวุฒิสภาทราบ และให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งต่อไป

มาตรา ๕ กรรมการต้องปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเป็นอิสระและเป็นกลาง รวมทั้งต้องคำนึงถึง ผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชนประกอบด้วย

ให้กรรมการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม การทุจริต

มาตรา ๑๐ กรรมการมีวาระการดำรงตำแหน่งหกปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่ จะเข้ารับหน้าที่

เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการชุดใหม่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เมื่อสิ้นสุดวาระของกรรมการชุดเดิม ให้ดำเนินการสรรหาและเลือกกรรมการชุดใหม่ก่อนครบวาระของกรรมการชุดเดิมเป็นระยะเวลาหกสิบวัน

มาตรา ๑๑ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาไม่น้อยกว่าหนึ่งในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนกรรมการออกจากตำแหน่งเพราะเหตุที่กรรมการนั้นปฏิบัติหน้าที่โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติและประชาชน หรือไม่เป็นกลางหรือมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องทางศีลธรรมจรรยาที่อาจมีผลกระทบหรือก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อการดำรงตำแหน่งหน้าที่ หรือต่อการส่งเสริมหรือคุ้มครองสิทธิมนุษยชน หรือมีส่วนได้เสียในกิจการหรือธุรกิจใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบโดยตรงหรือก่อให้เกิดความเสียหายทำนองเดียวกัน หรือมีหรือเคยมีพฤติการณ์ในการละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือบกพร่องต่อหน้าที่อย่างร้ายแรง

มติของวุฒิสภาตามวรรคหนึ่งต้องได้คะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา

มาตรา ๑๒ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ดาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๖

(๔) กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๗

(๕) วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๑

(๖) วุฒิสภามีมติให้ถอดถอนออกจากตำแหน่งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

เมื่อมีกรณีตามวรรคหนึ่ง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้และให้ถือว่าคณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการเท่าที่มีอยู่ เว้นแต่มีกรรมการเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน

มาตรา ๑๓ เมื่อกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๑๒ ให้เริ่มดำเนินการตามมาตรา ๘ ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่ง ในกรณีนี้ให้คณะกรรมการสรรหาจัดทำบัญชีรายชื่อบุคคลเป็นจำนวนสองเท่าของผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งเสนอต่อประธานวุฒิสภา

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งในระหว่างที่อยู่อกสมัยประชุมของรัฐสภา ให้ดำเนินการตามมาตรา ๘ ภายในสามสิบวันนับแต่วันเปิดสมัยประชุมของรัฐสภา

มาตรา ๑๔ การประชุมของคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ จึงเป็นองค์ประชุม

ให้ประธานกรรมการเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมาก ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ในการประชุม ถ้ามีการพิจารณาเรื่องที่กรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสีย กรรมการผู้นั้นไม่มีสิทธิเข้าประชุม
มาตรา ๑๕ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ส่งเสริมการเคารพและการปฏิบัติตามหลักสิทธิมนุษยชนทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ

(๒) ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรืออันไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสมต่อบุคคลหรือหน่วยงานที่กระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวเพื่อดำเนินการในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการตามที่เสนอให้รายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

(๓) เสนอแนะนโยบายและข้อเสนอในการปรับปรุงกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับต่อรัฐสภา และคณะรัฐมนตรีเพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(๔) ส่งเสริมการศึกษา การวิจัย และการเผยแพร่ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน

(๕) ส่งเสริมความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยราชการ องค์กรเอกชน และองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน

(๖) จัดทำรายงานประจำปีเพื่อประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนภายในประเทศเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเปิดเผยต่อสาธารณชน

(๗) ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อรัฐสภา

(๘) เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาในกรณีที่ประเทศไทยจะเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาเกี่ยวกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

(๙) แต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติงานตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๑๐) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๑๖ ให้ประธานกรรมการและกรรมการเป็นผู้ปฏิบัติงานประจำเต็มเวลาโดยได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือนและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ให้อนุกรรมการได้รับค่าตอบแทนเป็นเบี้ยประชุมและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปปฏิบัติงาน ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

หมวด ๒

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

มาตรา ๑๗ ให้มีสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภา โดยอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานกรรมการ

มาตรา ๑๘ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจการทั่วไปของคณะกรรมการ และให้มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการ
- (๒) รับคำร้องเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการและดำเนินการสืบสวนหรือตรวจสอบเกี่ยวกับเรื่องที่มีการยื่นคำร้องตามที่คณะกรรมการมอบหมาย
- (๓) ศึกษาและสนับสนุนให้มีการศึกษาและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน
- (๔) ประสานงานกับหน่วยราชการ องค์กรเอกชน หรือองค์กรอื่นในด้านสิทธิมนุษยชน ในการดำเนินการเพื่อคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
- (๕) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา ๑๙ ให้ข้าราชการสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นข้าราชการรัฐสภาสามัญตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

บรรดาอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายรัฐสภาให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และให้ประธานกรรมการเป็นผู้ใช้อำนาจในการบริหารราชการและการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบปฏิบัติราชการฝ่ายรัฐสภาและกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายรัฐสภา

มาตรา ๒๐ ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติมีเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติคนหนึ่ง รับผิดชอบการปฏิบัติงานของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขึ้นตรงต่อประธานกรรมการและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยจะให้ มีรองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้ช่วยสั่งและปฏิบัติราชการด้วยก็ได้

มาตรา ๒๑ ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการเสนองบประมาณรายจ่ายประจำปีผ่านประธานรัฐสภาเพื่อเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงกับการบริหารงานโดยอิสระของคณะกรรมการไว้ในร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม แล้วแต่กรณี ในการนี้ ถ้าประธานกรรมการร้องขอ คณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการ อ่างอนุญาตให้ประธานกรรมการ หรือผู้ที่ประธานกรรมการมอบหมายมาชี้แจงก็ได้

หมวด ๓

การตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

มาตรา ๒๒ ในกรณีที่มีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และมีใช่เป็นเรื่องที่มีการฟ้องร้องเป็นคดีอยู่ในศาลหรือที่ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งเด็ดขาดแล้ว ให้คณะกรรมการมีอำนาจตรวจสอบและเสนอมาตรการการแก้ไขตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๓ บุคคลใดที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนมีสิทธิยื่นคำร้องโดยทำเป็นหนังสือและต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

(๑) ชื่อและที่อยู่ของผู้ร้องหรือผู้ทำการแทน

(๒) ข้อเท็จจริงและพฤติการณ์อันเป็นเหตุแห่งการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

(๓) ลายมือชื่อของผู้ร้องหรือผู้ทำการแทนที่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือจากผู้มีสิทธิยื่นคำร้อง การร้องเรียนด้วยวาจาให้กระทำได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

คำร้องให้ยื่น ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ หรือจะยื่นต่อกรรมการคนใดคนหนึ่งหรือองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนเพื่อส่งต่อไปยังสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือด้วยวิธีการอื่นใดตามที่คณะกรรมการกำหนดก็ได้

เมื่อได้รับคำร้องตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติแจ้งผู้ร้องหรือผู้ทำการแทนโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ ต้องไม่เกินสามวันนับแต่วันที่ได้รับคำร้อง

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่มีการร้องเรียนจากผู้ซึ่งถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชน หรือในกรณีที่ปรากฏแก่องค์การเอกชนดังกล่าวว่ามีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เมื่อองค์การเอกชนดังกล่าวได้พิจารณาเบื้องต้นแล้วเห็นว่ากรณีมีมูลก็อาจเสนอเรื่องให้คณะกรรมการดำเนินการต่อไปได้

องค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนตามวรรคหนึ่งต้องเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย ซึ่งมีการดำเนินกิจการเกี่ยวข้องโดยตรงกับการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามที่คณะกรรมการกำหนด และมีได้มีวัตถุประสงค์ในทางการเมืองหรือมุ่งค้าหากำไรจากการดำเนินกิจการดังกล่าว

มาตรา ๒๕ ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นสมควรให้มีการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีใด หรือในกรณีที่คณะกรรมการได้รับคำร้องว่ามีการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามมาตรา ๒๓ หรือได้รับเรื่องจากองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนตามมาตรา ๒๕ และเห็นว่ากรณีดังกล่าวมีมูลและอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ ให้คณะกรรมการแจ้งไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่ถูกอ้างว่าเป็นผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือบุคคลหรือหน่วยงานที่คณะกรรมการเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อให้บุคคลหรือหน่วยงานนั้นชี้แจงข้อเท็จจริงภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดในการแจ้งดังกล่าวให้คณะกรรมการสรุปรายละเอียดข้อเท็จจริงให้เพียงพอแก่การชี้แจงได้โดยถูกต้องครบถ้วนด้วย

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าเรื่องที่รับมาไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการหรือไม่รับไว้พิจารณา ให้แจ้งผู้ร้องหรือองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนที่ส่งเรื่องทราบโดยไม่ชักช้า และเพื่อประโยชน์แก่การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนจะส่งเรื่องต่อไปให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนั้นดำเนินการแก้ไขตามที่เห็นสมควรต่อไปก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าเรื่องที่รับมาควรได้รับการพิจารณาแก้ไขโดยองค์กรอื่นซึ่งมีอำนาจหน้าที่ คณะกรรมการอาจส่งเรื่องให้องค์กรนั้นพิจารณาได้ไม่ว่าเรื่องดังกล่าวจะอยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการในชั้นตอนใด ในการนี้ คณะกรรมการอาจมีหนังสือสอบถามผลการดำเนินการไปยังองค์กรนั้นได้ และหากปรากฏว่าองค์กรนั้นยังมิได้ดำเนินการเป็นประการใดหรือไม่รับเรื่องดังกล่าวไว้พิจารณา คณะกรรมการอาจรับเรื่องกลับไปพิจารณาหากเป็นเรื่องที่อยู่ภายใต้อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการได้

ในการส่งเรื่องให้องค์กรอื่นพิจารณาหรือการรับเรื่องกลับไปพิจารณาตามวรรคสาม ให้คณะกรรมการแจ้งให้ผู้ร้องหรือองค์กรเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนที่ส่งเรื่องทราบโดยไม่ชักช้าด้วย

มาตรา ๒๖ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการชี้แจงข้อเท็จจริงตามมาตรา ๒๕ วรรคหนึ่งแล้ว ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยต้องให้ออกาสผู้ร้องหรือผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงรายละเอียด และเสนอพยานหลักฐานตามสมควรเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำที่มีการอ้างว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ในการพิจารณาตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามวรรคหนึ่ง หากคู่กรณีต้องมาปรากฏตัวต่อหน้าคณะกรรมการ คู่กรณีมีสิทธินำทนายความหรือที่ปรึกษาของตนเข้ามาในกระบวนการพิจารณาตรวจสอบได้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด

ในการพิจารณาตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการอาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อทำหน้าที่สืบสวนและสอบสวนข้อเท็จจริง รับฟังคำชี้แจงและพยานหลักฐาน และจัดทำรายงานตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดเสนอต่อคณะกรรมการได้ ในการนี้ ให้คณะอนุกรรมการมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับคณะกรรมการ เว้นแต่คณะกรรมการจะกำหนดเป็นอย่างอื่น

ในการปฏิบัติหน้าที่ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน คณะกรรมการอาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานก็ได้

มาตรา ๒๗ ในระหว่างการพิจารณาตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนของคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นว่าอาจดำเนินการไกล่เกลี่ยได้ ให้คณะกรรมการดำเนินการไกล่เกลี่ยบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คู่กรณีทำความตกลงเพื่อประนีประนอมและแก้ไขปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชน ถ้าปรากฏว่าคู่กรณียินยอมตกลงเพื่อประนีประนอมและแก้ไขปัญหาและคณะกรรมการเห็นว่าการตกลงนั้นอยู่ในกรอบของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ให้คณะกรรมการจัดให้มีการจัดทำข้อตกลงระหว่างคู่กรณีเป็นหนังสือไว้และให้ยุติเรื่อง

ในกรณีที่ปรากฏแก่คณะกรรมการในภายหลังว่ามีการปฏิบัติที่ไม่เป็นไปตามข้อตกลงเป็นหนังสือตามวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการดำเนินการพิจารณาตรวจสอบตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

มาตรา ๒๘ ภายใต้บังคับมาตรา ๒๗ เมื่อคณะกรรมการได้ดำเนินการตรวจสอบเสร็จสิ้นแล้ว หากคณะกรรมการเห็นว่ามีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ให้คณะกรรมการจัดทำรายงานผลการตรวจสอบซึ่งต้องระบุรายละเอียดข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับพฤติการณ์แห่งการละเมิดสิทธิมนุษยชน เหตุผลที่มีความเห็นดังกล่าว และมาตรการการแก้ไขปัญหาละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าบุคคลหรือหน่วยงานใดมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายในเรื่องใดและด้วยวิธีการอย่างไร รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการตามมาตรการดังกล่าว

ในการกำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการ อาจกำหนดให้บุคคลหรือหน่วยงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ด้วยวิธีใดที่เห็นเหมาะสมเพื่อป้องกัน มิให้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในลักษณะทำนองเดียวกันอีกก็ได้

ในกรณีที่คณะกรรมการเห็นว่าการกระทำหรือละเลยการกระทำดังกล่าวไม่เป็นการละเมิดสิทธิ มนุษยชน แต่มีการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมซึ่งสมควรแก่การแก้ไขเยียวยาความเสียหายให้กับผู้ถูกระทำ เช่นว่านั้น คณะกรรมการอาจกำหนดแนวทางการแก้ไขเพื่อแจ้งให้บุคคลหรือหน่วยงานดำเนินการตาม ความเหมาะสมภายใต้อำนาจหน้าที่ของบุคคลหรือหน่วยงานนั้นได้

ให้คณะกรรมการแจ้งรายงานผลการตรวจสอบไปยังบุคคลหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ต้องดำเนินการ ตามรายงานผลการตรวจสอบโดยเร็ว และในกรณีที่เรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีการยื่นคำร้องให้แจ้งไปยัง ผู้ร้องทราบด้วย

มาตรา ๒๕ เมื่อบุคคลหรือหน่วยงานได้รับแจ้งรายงานผลการตรวจสอบตามมาตรา ๒๔ แล้ว ให้ดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และแจ้งผลการดำเนินการให้คณะกรรมการทราบ

ในกรณีที่การดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนไม่อาจกระทำ ให้แล้วเสร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้บุคคลหรือหน่วยงานขอขยายระยะเวลาการดำเนินการไปยัง คณะกรรมการพร้อมทั้งเหตุผลและระยะเวลาที่ขอขยายก่อนที่กำหนดระยะเวลาเดิมจะสิ้นสุดลง แต่ทั้งนี้ ห้ามมิให้ขอขยายระยะเวลาการดำเนินการมากกว่าสองครั้ง

มาตรา ๓๐ เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๒๕ แล้ว ถ้าบุคคลหรือหน่วยงานมิได้มี การดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือดำเนินการแล้วแต่ยังไม่แล้วเสร็จ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้คณะกรรมการรายงานต่อนายกรัฐมนตรีเพื่อสั่งการให้มีการดำเนินการตาม มาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน ในการนี้ ให้คณะกรรมการกำหนดรายละเอียดในการใช้อำนาจตามกฎหมายเพื่อการสั่งการของนายกรัฐมนตรีด้วย เว้นแต่การดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้นไม่อยู่ในอำนาจของ นายกรัฐมนตรีที่จะสั่งการได้ ให้คณะกรรมการดำเนินการตามมาตรา ๓๑

มาตรา ๓๑ ในกรณีที่ปรากฏว่าไม่มีการดำเนินการหรือสั่งการให้ดำเนินการตามมาตรการ การแก้ไขปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามมาตรา ๓๐ ให้คณะกรรมการรายงานต่อรัฐสภาเพื่อดำเนินการ ต่อไป ทั้งนี้ ในการรายงานต่อรัฐสภาดังกล่าว หากคณะกรรมการเห็นว่าจะเป็นการประโยชน์ต่อประชาชน โดยส่วนรวม คณะกรรมการจะเผยแพร่กรณีที่ไม่มีดำเนินการตามมาตรการการแก้ไขปัญหาการละเมิด สิทธิมนุษยชนนั้นให้สาธารณชนทราบก็ได้

มาตรา ๓๒ ในการปฏิบัติหน้าที่ให้คณะกรรมการมีอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือสอบถามส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจเพื่อให้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงหรือให้ความเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการหรืองานใดๆ หรือส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือส่งผู้แทนมาชี้แจงหรือให้ถ้อยคำประกอบการพิจารณาได้

(๒) มีหนังสือเรียกบุคคล นิติบุคคล หรือหน่วยงานเอกชนที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องมาตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด

การส่งหนังสือเรียกให้ส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ณ ภูมิลำเนาหรือสำนักงานของผู้รับในกรณีที่ไม่อาจส่งหนังสือเรียกให้แก่ผู้รับตามวิธีดังกล่าวได้หรือไม่มีการปฏิบัติตามหนังสือเรียกภายในระยะเวลาอันสมควร ให้คณะกรรมการส่งโดยวิธีดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง หรือจะจัดส่งโดยวิธีอื่นตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

(๓) ดำเนินการขอให้ศาลที่มีเขตอำนาจออกหมายเพื่อเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่ใดๆ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงหรือเพื่อรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและไม่ชักช้า ก่อนการตรวจสอบหรือรวบรวมพยานหลักฐานดังกล่าวให้กรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายแสดงความบริสุทธิ์เสียก่อนและเท่าที่สามารถกระทำได้ให้ดำเนินการต่อหน้าผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้อง หรือถ้าหากบุคคลดังกล่าวนี้ไม่ได้ก็ให้ดำเนินการต่อหน้าบุคคลอื่นอย่างน้อยสองคนซึ่งได้ขอร้องมาเป็นพยาน ในการนี้ ให้ผู้ครอบครองหรือดูแลสถานที่ หรือผู้ซึ่งเกี่ยวข้องให้ความร่วมมือเพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับมอบหมายเป็นไปโดยสะดวก

(๔) วางระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าเดินทางของพยานบุคคลหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการแต่งตั้งเพื่อทำการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

มาตรา ๓๓ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่คณะกรรมการแต่งตั้งเพื่อทำการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๔

บทกำหนดโทษ

มาตรา ๓๔ ผู้ใดไม่มาให้ถ้อยคำ หรือไม่ส่งวัตถุ เอกสาร หรือพยานหลักฐานที่ถูกเรียกหรือถูกสั่งให้ส่งตามมาตรา ๓๒ (๒) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๓๕ ผู้ใดต่อสู้หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๒ (๓) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๖ ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คณะกรรมการสรรหากรรมการเริ่มดำเนินการสรรหาเพื่อเลือกกรรมการตามมาตรา ๘

มาตรา ๓๗ ในกรณีที่มีการสรรหากรรมการในระหว่างที่ยังไม่มีประธานศาลปกครองสูงสุด เลขานุการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และองค์การเอกชนตามมาตรา ๒๕ ให้คณะกรรมการสรรหากรรมการตามมาตรา ๘ ประกอบด้วย ประธานศาลฎีกา อัยการสูงสุด นายกฤษฎา นายความ อธิการบดีหรือผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคลแห่งละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน ผู้แทนองค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแห่งละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสิบคน ผู้แทนพรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือห้าคน ผู้แทนสื่อมวลชนในกิจการหนังสือพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ซึ่งเลือกกันเอง กิจการละหนึ่งคนรวมเป็นสามคนเป็นกรรมการ และเลขานุการวุฒิสภาเป็นเลขานุการ

หลักเกณฑ์และวิธีการขึ้นทะเบียนขององค์การเอกชนด้านสิทธิมนุษยชนตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่ประธานวุฒิสภากำหนด

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ชวน หลีกภัย

นายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๑๕๕ และมาตรา ๒๐๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้มีคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำหน้าที่ตรวจสอบและรายงานการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือไม่เป็นไปตามพันธกรณีระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี และเสนอมาตรการการแก้ไขที่เหมาะสม รวมทั้งอำนาจหน้าที่ในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนไม่ว่าจะเป็นการเสนอแนะนโยบายต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี หรือการส่งเสริมการศึกษา การวิจัยความร่วมมือและการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนการจัดทำรายงานประจำปี โดยได้กำหนดให้อำนาจหน้าที่อื่นของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตลอดจนคุณสมบัติ ลักษณะต้องห้าม การสรรหา การเลือก การถอดถอน และการกำหนดค่าตอบแทนกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ สมควรดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้